

Tuomioistuineläytöksen toiminta- ja taloussuunnitelma 2024–2027

Sisällysluettelo

1.	Toimintaympäristökuvaus	2
2.	Tuomioistuinlaitoksen tehtävä ja strategia 2023–2033	3
3.	Tuomioistuinlaitoksen tulostavoitteet 2024–2027	4
3.1	Tuomioistuinlaitoksen toiminta ja palvelu vastaavat yhteiskunnan ja ihmisten tarpeita	4
3.2	Tuomioistuinlaitoksen henkilöstö on osaavaa, sitoutunutta ja hyvinvoivaa	9
3.3	Tuomioistuinlaitoksen toiminnan perusedellytykset on turvattu	16
3.4	Kestävän kehityksen tavoitteet	21
4.	Riskien arviointi ja sisäinen tarkastus (voi olla erillinen)	22
5.	Talouden linjaukset ja määrärahalaskelma	23
5.1	Toimintamenot	24
5.2	Investointimenot ja toimitilahankkeet	24
5.3	Merkittävimmät menopaineet	25
6.	Henkilöstösuunnitelma	25
6.1	Henkilöstövoimavarojen käyttö	26
6.2	Henkilöstön osaamisen kehittäminen	27
6.3	Työhyvinvointi	28

Tuomioistuinlaitoksen toiminta- ja taloussuunnitelmassa määritellään tuomioistuinlaitoksen toiminnan ja talouden keskeiset tavoitteet ja linjaukset suunnitelmakaudelle 2024–2027. Toiminta- ja taloussuunnitelmaan on kirjattu, miten tuomioistuinlaitoksen strategiaa toteutetaan käytännössä, millä toimenpiteillä Tuomioistuinviraston johtokunnan keskeiset tavoitteet saavutetaan, miten tuomioistuinlaitokselle osoitettuja voimavaroja käytetään ja miten tuomioistuinlaitoksen toimintaa kehitetään. Lisäksi toiminta- ja taloussuunnitelma sisältää tuomioistuinlaitoksen henkilöstövoimavara- ja määrärahakehyslaskelmat sekä koulutussuunnitelman.

1. Toimintaympäristökuvaus

Turvallisuustilanteen isot muutokset korostavat entisestään tuomioistuimien asemaa oikeusvaltion takaajana. Tuomioistuinten on huolehdittava kansalaisten oikeusturvasta kaikissa tilanteissa. Merkittävimmät tuomioistuinlaitoksen toimintaympäristössä epävarmuutta aiheuttavat tekijät ovat käynnissä oleva Venäjän hyökkäys Ukrainaan ja sen seuraukset. Turvapaikanhakijoiden määrässä saattaa tapahtua merkittäviäkin muutoksia, jotka vaikuttavat hallinto-oikeuksien asiamääriin. Taloudellinen suhdanne vaikuttaa niin ikään tuomioistuinten asiamäärien kehitykseen: velkajärjestely- ja insolvenssiasioiden määrän arvioidaan kasvavan.

Hallituksen tavoitteena on, että Suomi nousee puhtaan energian ja ilmastokädenjäljen edelläkävijäksi ja että Suomi luo hyvät toimintaedellytykset kestäville investoinneille uusiutuvaan ja fossiilittomaan energiantuotantoon, energian varastointiin ja uusiin energiaratkaisuihin. Hankkeisiin liittyvien lupavalitusten arvioidaan lisäävän hallinto-oikeuksien työmäärää ympäristö-, maankäyttö- ja rakennusasioissa.

Tuomioistuinten ratkaistavaksi tulee yhä moninaisempia oikeudellisia kysymyksiä. Lainsäädäntöä kehitetään jatkuvasti, mutta se ei aina pysy voimakkaan yhteiskunnallisen kehityksen tahdissa. Lainsäädännön muutokset aiheuttavat sekä lisäresurssien että koulutuksen ja osaamisen kehittämisen tarvetta tuomioistuimissa.

2. Tuomioistuinlaitoksen tehtävä ja strategia 2023–2033

2.1 Organisaatio ja tehtävät

Tuomioistuinlaitoksen kirjanpitoyksikköön kuuluu Tuomioistuinvirasto, korkein oikeus, korkein hallinto-oikeus, markkinaoikeus, työtuomioistuin, vakuutus oikeus, viisi hovioikeutta, kuusi hallinto-oikeutta ja 20 käräjäoikeutta.

Tuomioistuinvirasto on itsenäinen keskusvirasto. Viraston tehtävänä on huolehtia siitä, että tuomioistuimet kykenevät käyttämään tuomiovaltaa laadukkaasti ja että tuomioistuinten hallinto on tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti järjestetty.

Riippumattomien ja puolueettomien tuomioistuinten tehtävä on tuottaa oikeusturvaa ratkaisemalla niiden käsiteltäviksi tulleet riita-, rikos- ja hallintolainkäyttöasiat. Tuomioistuinlaitoksen kuluva strategiaaikaudun tahtotila tiivistyy visioon: Oikeusvaltion ytimessä – Tuomioistuimet tuottavat laadukasta oikeusturvaa joutuisasti ja nykyaikaisin menetelmin.

2.2 Tuomioistuinlaitoksen strategia

Toiminta- ja taloussuunnittelu perustuu tuomioistuinlaitoksen strategiaan ja siinä asetettuihin tavoitteisiin. Suunnitelmassa on huomioitu Tuomioistuinviraston johtokunnan hyväksymät tuomioistuinlaitoksen keskeiset tavoitteet vuodelle 2024 sekä oikeusministeriön ja tuomioistuinlaitoksen välinen tulossopimus vuosille 2024–2027. Lisäksi asiakirjassa on huomioitu Tuomioistuinvirastosta tehdyn virastoarviointi- selvityksen suositukset.

Kuva 1. Tuomioistuinlaitoksen strategia 2023–2033

3. Tuomioistuinlaitoksen tulostavoitteet 2024–2027

Oikeusministeriö ja Tuomioistuinvirasto ovat sopineet tuomioistuinlaitoksen vuosien 2024–2027 tulostavoitteet keväällä 2023. Tulostavoitteet on asetettu pääasiassa neljäksi vuodeksi vuosille 2024–2027. Lisäksi Tuomioistuinviraston johtokunta asettaa vuosittain tavoitteet tulevalle vuodelle. Johtokunnan keskeiset tavoitteet on huomioitu tässä asiakirjassa.

Tavoitteet on jaoteltu tuomioistuinlaitoksen strategian mukaisesti seuraaviin osioihin 1. Tuomioistuinlaitoksen toiminta ja palvelu vastaavat yhteiskunnan ja ihmisten tarpeita, 2. Tuomioistuinlaitoksen henkilöstö on osaavaa, sitoutunutta ja hyvinvoivaa 3. Tuomioistuinlaitoksen toiminnan perusedellytykset on turvattu. Suunnitelmassa on huomioitu myös hallinnonalan yhteiset tavoitteet

3.1. Tuomioistuinlaitoksen toiminta ja palvelu vastaavat yhteiskunnan ja ihmisten tarpeita

3.1.1 Asiat ratkaistaan joutuisasti, laadukkaasti ja kohtuullisin kustannuksin

Tuomioistuinten ratkaisutoiminta ja muu tuomioistuimissa tehtävä työ on laadukasta. Korkean laadun ylläpito ja edelleen kehittäminen on tuomioistuinlaitoksessa jatkuvaa. Tuomioistuinlaitoksen suurin haaste on pitkät käsittelyajat. Pitkät käsittelyajat uhkaavat jo nykyisellään kansalaisten ja yhteisöjen oikeusturvaa ja lupa-asioissa voivat heikentää jopa Suomen kansainvälistä kilpailukykyä.

Valtioneuvoston selonteossa oikeudenhoidosta ([Valtioneuvoston julkaisuja 2022:67](#), jäljempänä myös oikeudenhoidon selonteko) on määritelty muun muassa tuomioistuinten tavoitteelliset keskimääräiset käsittelyajat.

Tuomioistuinten vireillä olevien asioiden määrät lähtevät laskuun

Vireillä olevien asioiden määrä kuvaa tuomioistuihin saapuneiden ja niissä ratkaistujen asioiden tasapainoa. Jos asioita ratkaistaan enemmän kuin niitä saapuu, vireillä olevien asioiden määrä vähenee. Jos asioita saapuu enemmän kuin niitä ratkaistaan, vireillä olevien asioiden määrä kasvaa, käsittelyajat pitenevät ja tuomioistuin on vaarassa ruuhkautua. Käsittelyaikojen lyhentämiseksi ja ruuhkien purkamiseksi tavoitteena on oltava vireillä olevien asioiden lukumäärän väheneminen. Oikeudenhoidon selonteon mukaisesti vireillä olevien asioiden määrää tarkastellaan käräjäoikeuksien osalta erikseen rikosasioissa ja laajoissa riita-asioissa. Muiden tuomioistuinten osalta tarkastelussa ovat kaikki asiat.

Tuomioistuinvirasto huolehtii osaltaan siitä, että tuomioistuimien resurssit on tasaisesti jaettu suhteessa kunkin yksikön työmäärään. Resurssien kohdentamisesta sovitaan vuosittain tulosneuvotteluissa. Lisäresursseja ruuhkan purkamiseksi ja käsittelyaikojen lyhentämiseksi voidaan myöntää vuoden aikana tuomioistuimille mahdollisten lisämäärärahojen puitteissa.

Tuomioistuimet rekrytoivat lisähenkilöstöä tulosneuvotteluissa sovitulla tavalla. Lisärahoituksen vaikutukset alkavat näkyä vasta onnistuneiden rekrytointien ja perehdytyksen jälkeen. Tuomioistuimen vastuulla on seurata vireillä olevien

asioiden määrää ja huolehtia asioiden käsittelyn seurannasta. Tuomioistuimet kiinnittävät huomiota erityisesti pitkään vireillä olevien asioiden käsittelyn seurantaan, jotta viivästyshyvitettyjen asioiden lukumäärää saadaan laskettua. Vireillä olevien asioiden määrään vaikuttavat tuomioistuimen toiminnan lisäksi poliisin, syyttäjän sekä eri hallintoviranomaisten resurssit ja toimintatavat.

Vertaisoppimista ja tuomioistuinten välistä yhteistyötä pyritään lisäämään hyvien ja tehokkaiden työkäytäntöjen ja -prosessien yhdenmukaistamiseksi kaikissa tuomioistuimissa.

Mittarit:

2024–2027 Vireillä olevien asioiden määrä on pienempi kuin edellisen vuoden lopussa (kts. liite 6).

Yli 12 kk vireillä olevien asioiden määrä on pienempi kuin edellisen vuoden lopussa (kts. liite 6).

Tuomioistuinlaitoksen viiveistä johtuneiden viivästyshyvitettyjen asioiden lukumäärä enintään: 2024: 64 2025: 62 2026: 60 2027: 58

Tuomioistuinten keskimääräiset käsittelyajat lähtevät laskuun

Oikeudenhoidon selonteon mukaisesti käsittelyaikoja tarkastellaan käräjäoikeuksien osalta erikseen rikosasioissa, kirjallisessa menettelyssä ratkaistuissa rikosasioissa, pääkäsittelyyn edenneissä rikosasioissa sekä laajoissa riita-asioissa ja summaarisissa asioissa. Korkeimmissa oikeuksissa käsittelyaikoja tarkastellaan erikseen asiaratkaisuissa ja asioissa, joissa valituslupa on hylätty. Muissa tuomioistuimissa tarkastelussa on keskimääräinen käsittelyaika kaikissa asioissa.

Toimenpiteet ovat samat kuin kohdassa Tuomioistuinten vireillä olevien asioiden määrät lähtevät laskuun.

Mittari:

2028 Keskimääräiset käsittelyajat ovat oikeudenhoidon selonteossa asetetulla tasolla (kts. liite 6)

3.1.2. Oikeusturva toteutuu yhtäläisesti koko maassa

Korkeimpien oikeuksien ja erityistuomioistuinten tuomiopiiri kattaa koko maan. Hovioikeudet, hallinto-oikeudet, Ahvenanmaan hallintotuomioistuin ja kärjäoikeudet toimivat alueellisesti. Alueelliset erot käsittelyajoissa voivat olla suuria. Erityisesti pääkaupunkiseudun isoissa tuomioistuimissa käsittelyajat ovat keskimääräistä pidempiä. Alueelliset erot vaarantavat kansalaisten ja yhteisöjen oikeuden saada asiansa ratkaistuksi joutuisasti kotipaikasta riippumatta.

Tuomioistuinvirasto päättää hyväksytyin talousarvion mukaisesti määrärahojen jakamisesta tuomioistuimille siltä osin kuin määrärahaa ei ole myönnetty suoraan korkeimmalle oikeudelle tai korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Tuomioistuinviraston tulee osaltaan pyrkiä tasaamaan alueellisia eroja tulohajauksella.

Resurssit kohdennetaan tarkoituksenmukaisesti

Tuomioistuinvirasto huolehtii osaltaan siitä, että oikeusturvan ajallinen saatavuus toteutuu eri alueilla ja käsittelyajat ovat linjassa eri alueiden välillä. Oikeusturvan ajalliseen saatavuuteen voidaan vaikuttaa mm. resurssien alueellisella kohdentamisella. Resurssien kohdentamisesta sovitaan tulosneuvotteluissa. Lisäresursseja voidaan myöntää vuoden aikana tuomioistuimille ainoastaan mahdollisten lisämäärärahojen puitteissa. Tuomioistuimet vastaavat resurssien tehokkaasta ja tavoitteellisesta käytöstä ja pyrkivät tulossopimuksessa sovittuihin käsittelyaikatavoitteisiin.

Tuomioistuinviraston ja tuomioistuinten välisissä vuotta 2024 koskevissa tulosneuvotteluissa henkilöstöresursseja on kohdistettu erityisesti niihin tuomioistuihin, joissa on merkittävän pitkät käsittelyajat ja vireillä olevien asioiden määrä on suuri. Tällä pyritään siihen, että oikeusturva toteutuisi yhtäläisesti koko maassa.

Tuomioistuinten taloudellisten mittareiden kehittämistä käsittelevä työryhmä julkaisi tuomioistuinten taloudellisia mittareita koskevan muistion keväällä 2023. Muistion perusteella päivitetty tuomioistuinten työmäärälaskennan pohjana olevat uudet painokertoimet otettiin käyttöön syksyllä 2023 vuotta 2024 koskevissa tulosneuvotteluissa ja niiden perusteella arvioidaan mm. tuomioistuinten tuloksellisuutta ja toiminnan taloudellisuutta. Tuomioistuimet ja Tuomioistuinvirasto analysoivat mittareiden toimivuutta ja kehittävät mittareita tulosneuvottelukaudella. Tuomioistuinten työmäärää ja resursseja kuvaavaa tietotutantoa ja analysointia parannetaan kehittämällä Power BI -raportointia.

Mittarit:

2024–2027 Yksittäisen tuomioistuimen keskimääräinen käsittelyaika ylittää enintään 3 kuukautta tuomioistuinlinjan ja -asteen keskiarvon (HO, HAO, KO) ja yksittäisen hovioikeuspiirin kärjäoikeuksien ja hovioikeuden yhteenlaskettu keskimääräinen käsittelyaika ylittää enintään 4 kuukautta kaikkien hovioikeuspiirien keskiarvon.

3.1.3. Tuomioistuimet tuottavat laadukkaan ja yhdenmukaisen asiointikokemuksen

Tuomioistuinlaitoksen asiakastytyväisyys kasvaa

Tuomioistuimissa toteutetaan kysely asiakastytyväisyydestä. Tuomioistuimet ja Tuomioistuinvirasto suunnittelevat asiakaskyselyn yhteistyössä. Vuonna 2024 toteutettava ensivaiheen kysely voidaan toteuttaa suppeana. Pidemmän

aikavälin tavoite on toteuttaa kysely kaikissa tuomioistuimissa ja toistaa kysely säännöllisesti asiakastyytyväisyyden seuraamiseksi ja parantamiseksi.

Mittarit:

2024 Asiakaskysely toteutettu osassa tuomioistuimissa (toteutunut kyllä / ei)

2025–2027 Kysely on toteutettu kaikissa tuomioistuimissa (toteutunut kyllä / ei)

3.1.4. Sähköiset asiointipalvelut ovat kattavia ja toimivia

Sähköinen asiointi on mahdollista kaikissa AIPAssa ja HAIPAssa käsiteltävissä asioissa

Tulevaisuudessa sähköinen asiointi on mahdollista kaikissa AIPAssa ja HAIPAssa käsiteltävissä asioissa. Sähköistä asiointia tuomioistuimissa ei ole toistaiseksi kehitetty yhtenä kokonaisuutena ja käytössä on useita erillisiä ratkaisuja. Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointi on käytössä olevista ratkaisuista laajin, koska se kattaa mainittujen tuomioistuinten kaikki lainkäyttöasiat. Tämän lisäksi käytössä on oma asiointiratkaisunsa käräjäoikeuksien summaarisille velkomusasioille. Lisäksi valtion varoista avustajille, puolustajille ja tulkeille maksettaviin korvauksiin liittyvä sähköinen asiointi tapahtuu oikeusavun asiointipalvelussa myös silloin, kun kysymys on tuomioistuinasiasta.

Tuomioistuinvirasto on saanut vuodelle 2023 tuottavuusrahoitusta sähköisen asioinnin kehittämiseen AIPA-järjestelmässä käsiteltäville asioille. Rahoituksella on käynnistetty muulle AIPA-kehittämislle rinnakkainen hanke, jossa on päästy aloittamaan toteutustyö suunnittelu ja kilpailutusvaiheen jälkeen syyskuussa 2023. Ensimmäisessä vaiheessa toteutetaan sähköinen asiointi avioeroasioissa. Ensimmäistä kehitysvaihetta ei voida ottaa käyttöön heti sen valmistuttua, koska sen käyttöönotto joudutaan sovittamaan AIPA-järjestelmän julkaisuakatauluun ja tämä johtaa käyttöönoton lykkääntymiseen tuomioistuinten rikosasioiden, muutoksenhakutoimintojen ja syyttäjän rikosasioiden käyttöönottojen jälkeen (järjestelmän versiot 7.0.0 ja 8.0.0) Tästä huolimatta asioinnin kehittämistä jatketaan vuoden 2024 aikana laajentamalla sitä myös muihin kuin avioeroasioihin. Tavoitteena on, että sähköinen asiointi saadaan vuonna 2025 käyttöön kaikissa AIPA-järjestelmässä käsiteltävissä asioissa.

Pidemmän tähtäimen tavoitteena on sähköisen asioinnin kehittäminen kokonaisuudeksi, joka kattaa kaikki tuomioistuinasiat ja palvelee tarkoituksenmukaisella tavalla sekä asianosaisten omaa asiointia että ammattimaista asianajotoimintaa.

Mittarit:

2024 Luodaan toimintamalli, jolla voidaan mielekkäällä tavalla mitata sähköisen asioinnin osuutta tuomioistuinasioiden osuudesta

2025 Sähköinen asiointi saadaan vuonna 2025 käyttöön kaikissa AIPA-järjestelmässä käsiteltävissä asioissa.

2026–2027 Vuoteen 2027 mennessä yhdenmukainen sähköinen asiointi on käytettävissä kaikissa tuomioistuinasioissa.

3.1.5. Tuomioistuinlaitoksen merkitys ja toiminta on yhteiskunnassa tunnettua ja tuomioistuinlaitokseen luotetaan

Tuomioistuimet viestivät enemmän lainkäyttöratkaisuistaan ja tuomioistuinlaitoksen tunnettuus kasvaa

Tuomioistuinlaitos on oikeusvaltion kivijalka. Oikeusvaltion häiriöttömän toiminnan kannalta on tärkeää, että tuomioistuinlaitoksen merkitys ja toiminta on yhteiskunnassa tunnettua ja että ihmiset ja yhteisöt luottavat tuomioistuinlaitokseen. Tuomioistuinlaitoksen tunnettuuden ja tuomioistuinlaitosta kohtaan koetun luottamuksen selvittämiseksi Tuomioistuinvirasto hankki vuonna 2023 mainetutkimukset, jossa kysyttiin suuren yleisön näkemyksiä tuomioistuinlaitoksen luottamuksesta ja maineesta.

Tuomioistuinviraston perustamisen tavoitteiden toteutumisesta ja viraston toiminnasta on laadittu Tuomioistuinviraston arviointi -selvitys (Valtiovarainministeriön julkaisuja 2023:79). Hankkeen suositukset on otettu osaksi Tuomioistuinviraston johtamista ja toiminnan suunnittelua vuodesta 2024 eteenpäin.

Tuomioistuinlaitoksen tunnettuutta lisätään muun muassa aktiivisella viestinnällä. Viestintä kuuluu sekä tuomioistuimille että Tuomioistuinvirastolle. Tuomioistuinten tehtävä on viestiä erityisesti niiden lainkäyttöratkaisuista. Tuomioistuinviraston tehtävä on viestiä tuomioistuinlaitoksen toiminnasta ja tukea tuomioistuimia niiden viestinnässä.

Tuomioistuinvirastossa laaditaan sidosryhmätyön suunnitelma vuonna 2024. Tuomioistuinviraston roolia ja tehtävänkuvaa täsmennetään ja kirkastetaan sidosryhmien suuntaan, jotta viraston tosiasialliset vaikutusmahdollisuudet sekä odotukset viraston toiminnan suhteen olisivat keskenään paremmin tasapainossa, ja jotta virasto pystyisi täysimääräisesti hyödyntämään uutta asemaansa huomioiden mm. odotukset Tuomioistuinviraston roolista ”edunvalvojana”.

Lisäksi Tuomioistuinvirasto viestii aktiivisemmin toiminnastaan ja roolistaan laajemmin koko tuomioistuin kentälle. Ylhäältä alas -tapahtuvan viestinnän sijaan suositetaan osallistavaa lähestymistapaa.

Vuonna 2024 arvioidaan mainetutkimuksen edellyttämät toimenpiteet tuomioistuinlaitoksen tunnettuuden ja sitä kohtaan koetun luottamuksen vahvistamiseksi. Mainetutkimus aiotaan toteuttaa suunnittelukaudella 2024–2027 uudelleen.

Tuomioistuinten verkkosivut irrotetaan Oikeus.fi-portaalista ja ne muodostavat yhtenäisen kokonaisuuden, mikä korostaa tuomioistuinten riippumattomuutta ja parantaa tuomioistuinlaitoksen tunnettuutta. Hanke käynnistyy vuonna 2025 ja se saatetaan loppuun 2026.

Tuomioistuinten käytössä olevia ja niiden toimintaa tukevia Power BI -tilastoja kehitetään jatkuvasti tarpeiden mukaan. Samaa pohjaa on hyödynnetty, kun julkaistaan internetissä (oikeus.fi) tuomioistuinten toimintaa kuvaavia tilastoja neljännesvuosittain. Tuomioistuinviraston viestintä julkaisee tilastot tuomioistuinlaitoksen julkisilla verkkosivuilla ja

jakaa tilastotietoja aktiivisesti mm. sosiaalisessa mediassa. Vuonna 2025 julkaistaviin tilastoihin lisätään vertailutiedot aiemmilta vuosilta.

Mittarit:

2024	Sidosryhmätyön suunnitelma on laadittu (kyllä/ei).
2024–2027	Jälkimmäisen mainitutkimuksen tulos on parempi kuin ensimmäisen vuonna 2023 toteutetun tutkimuksen.
2024–2027	Yli 80 prosenttia kansalaisista on sitä mieltä, että tuomioistuinten ja tuomareiden riippumattomuus on erittäin hyvä tai melko hyvä.
2024–2027	Keskeiset tuomioistuinten toimintaa kuvaavat tilastot on julkaistu oikeus.fi-internetsivustolla neljännesvuosittain huhti-, heinä-, loka- ja tammikuussa.
2025	Julkaistavat tilastot sisältävät myös vertalutietoa aiempiin vuosiin.
2026	Tuomioistuinten verkkosivustot irrotettu oikeus.fi -portaalista (toteutunut kyllä / ei)

3.2 Tuomioistuinlaitoksen henkilöstö on osaavaa, sitoutunutta ja hyvinvoivaa

3.2.1 Toimintatavat ovat tehokkaita ja vastaavat parhaita käytäntöjä

Tuomioistuinlaitoksen toimintatavat ja prosessit ovat yhteneväiset

Tuomioistuinlaitoksen toimintaa kehitetään jatkuvasti. Tuomioistuinvirasto jatkaa ja vahvistaa tukeaan tuomioistuimille tuomioistuinprosessiin liittyvissä kehittämishankkeissa sekä mahdollisten lainsäädännön kehittämistarpeiden tunnistamisessa. Parhaiden käytänteiden jakamisen lisäksi toiminnan kehittämisessä korostuu yhteistyö. Valtakunnallista ja alueellista yhteistyötä sidosryhmien kanssa tehdään sekä asiantuntijatasolla että johdon tasolla.

Tuomioistuimet ja Tuomioistuinvirasto kehittävät ja yhtenäistävät tuomioistuinlaitoksen hallinnollisten asioiden tiedonhallinnan toimintatapoja ja prosesseja.

Tuomioistuinvirasto tuottaa yhteistyössä tuomioistuinten kanssa tuomioistuinten käyttöön tarvittavia ohjeita ja oppaita (etäistunnot, järjestelmien käyttö, sähköisen aineiston käsittely), joilla edistetään toimintatapojen kehittämistä. Tuomioistuinlaitoksen piirissä toimii useita itseohjautuvia laatuhankeita ja verkostoja, minkä lisäksi henkilöstö osallistuu hallinnonalan yhteisiin verkostoihin ja työryhmiin. Tuomioistuinvirasto tukee laatuhankeita ja verkostoja muun muassa huolehtimalla verkostojen käyttämien sähköisten alustojen ylläpidosta ja kehittämisestä.

Muutosjohtamisen suunnitelma tulee laatia aina kun toimintaprosesseja uudistetaan uusien tietojärjestelmien käyttöönoton tai nykyjärjestelmän kehittämisen yhteydessä. Tuomioistuinvirasto järjestää AIPA- ja HAIPA järjestelmien toimintojen laajentumiseen liittyvää koulutusta tuomioistuimille ja muutosjohtamista tukevaa aineistoa.

Mittarit:

2024–2027 Muutosjohtamisen suunnitelmat on laadittu tietojärjestelmien käyttöönoton tai kehittämisen yhteydessä (toteutunut kyllä/ei).

Kaikki alueelliset tuomioistuimet osallistuvat laatuhankeisiin tai verkostoihin, joiden tarkoituksena on toimintatapojen yhtenäistäminen parhaiden käytänteiden mukaisesti (toteutunut kyllä/ei).

Tuomioistuinlaitoksen muiden kuin lainkäyttötehtävien tehostamista edistetään

Tuomioistuinvirasto toteutti yhteistyössä tuomioistuinten kanssa selvityksen tuomioistuimissa hoidettavien muiden kuin lainkäyttötehtävien mahdollisesta keskittämisestä (ns. keskittämisselvityshanke). Johtokunnalle luovutettu muistio (TIV/19/2020, 13.4.2022) sisältää ehdotukset jatkotoimenpiteistä.

Jatkotoimenpiteet kuuluvat Tuomioistuinvirasto operatiivisen johdon tehtäviin ja niitä on edistetty viraston normaalien työmenetelmien mukaisesti viraston voimavarat huomioiden. Tuomioistuinvirasto jatkaa työtä tuomioistuinten hallinnon kehittämiseksi ja keskittämiseksi yhteistyössä tuomioistuinten kanssa. Tuomioistuinvirasto asettaa hankkeen tuomioistuimissa hoidettavien muiden kuin lainkäyttötehtävien tehokkaammaksi hoitamiseksi toimintatapoja yhtenäistämällä ja tehtäviä keskittämällä. Hanke toteutetaan yhdessä tuomioistuinten kanssa. Hankkeessa hyödynnetään aiemmin tehtyä selvitystä.

Eteneminen:

2024 Hallinnon tehtävistä eri tuomioistuimissa ja muista mahdollisista hankkeen sisältöön vaikuttavista asioista tehdään esiselvitys.

2025 Hankkeen asettaminen

2025 Hankintatoimen prosessien kehittämistä koskeva selvitys on laadittu

Mittarit:

2025–2027 Tehty selvitys tuomioistuinten muiden kuin lainkäyttötehtävien toimintatapojen yhtenäistämistä ja tehtävien keskittämisestä. (toteutunut kyllä/ei)

Tuomioistuinviraston johtokunnan roolia kehitetään

Tuomioistuinviraston johtokunnan roolia pyritään kehittämään yhä strategisempaan suuntaan. Johtokunnan säännöllistä vuoropuhelua tuomioistuinlaitoksen strategisesta kehittämisestä oikeusministeriön suuntaan vahvistetaan.

Tuomioistuinlaitoksen tiedolla johtamista kehitetään

Tuomioistuinvirastolla tulee olla nykyistä vahvempi rooli koko tuomioistuinlaitoksen toimintaan liittyvässä tiedolla johtamisessa. Tätä varten kehitetään seurannan ja arvioinnin työkaluja ja mittareita, joiden avulla saadaan tarkempi tilannekuva tuomioistuinlaitosten toiminnasta. Tietoa hyödynnetään erityyppisissä toiminnan arvioinneissa, johtamisessa, resurssien tehokkaassa kohdentamisessa, ohjauksessa ja myös viestinnässä eri sidosryhmille ja laajemmalle yleisölle.

Tiedolla johtamisen tarpeet huomioidaan myös tuomioistuinten asianhallintajärjestelmien ja muiden tietojärjestelmien kehittämisessä niin, että tarpeelliset tiedot ovat saatavissa ja hyödynnettävissä.

Tuomioistuinten resurssitarpeiden perustelemiseksi tarvitaan tietoa siitä, mihin voimavarat tällä hetkellä kohdentuvat. Myös tuomioistuinten välisessä resurssi- ja voimavaroissa tarvitaan tietoa resurssien nykyisestä kohdentumisesta. Tuomioistuinlaitoksen koko henkilöstölle tehty työajanseuranta suoritettiin syksyllä 2022. Vuonna 2023 aineistoa analysoitiin ja hyödynnettiin mm. työmäärää kuvaavien uusien painokertoimien laatimisessa. Tuomioistuinten taloudellisten mittareiden kehittämissuunnitelma on muistiossaan todennut, että työajan seurantajaksoja on perusteltua toteuttaa säännöllisesti, kohtuullisin väliajoin. Seuraavaa seurantajaksoa suunniteltaessa ja tehtäessä tulee kiinnittää huomiota sen ohjeistuksen tarkkuuteen ja selkeyteen ja seurantajakson tulee olla yhtä kuukautta pidempi.

Myös Power BI -järjestelmää kehitetään ja sen käyttöön liittyvää koulutusta annetaan.

Mittari:

2024–2027 Yli 80 % henkilöstöstä on kohdennanut työpanoksensa vähintään neljän viikon ajanjaksolta ja vähintään yhtenä vuotena suunnittelukaudella.

3.2.2 Työnkuvat ovat selkeitä ja mahdollistavat työssä kehittymisen

Rekrytointi- ja perehdytysmenettelyt ovat suunnitelmallisia ja sujuvia

Tuomioistuimet ja Tuomioistuinvirasto ovat suunnitelleet oikeudenhoidon selonteekoon liittyvän lisärahoituksen mahdollistaman uuden henkilöstön rekrytoimista vuosina 2023–2024. Tavoitteena on mahdollisimman sujuva rekrytointi- ja perehdytysmenettely. Tuomioistuinvirasto seuraa rekrytointien toteutumista ja tukee tuomioistuimia rekrytoinneissa suunnitellun mukaisesti.

Jokaisella tuomioistuinlaitoksen työntekijällä on tehtäväkuva, jonka päivitystarve arvioidaan kehityskeskustelussa vuosittain.

Mittari:

2024–2027 Valtion henkilöstötutkimuksen mittarit 2.1 Työn tavoitteiden tietäminen ja 4.4 Kehityskeskustelut työn tekemisen ja osaamisen kehittämisen tukena ovat parempia kuin edellisessä mittauksessa.

Jokainen uusi työntekijä suorittaa viraston määrittelemät verkko-oppimisalustalla (eOppiva) olevat valtion yhteiseen perehdytyskokonaisuuteen sisältyvät sekä muut erikseen sovitut oppimissisällöt. (toteutunut kyllä/ei).

Tuomioistuinlaitoksen henkilöstösuunnittelu on strategista

Tuomioistuimet ja Tuomioistuinvirasto kehittävät tuomioistuinlaitoksen strategista henkilöstösuunnittelua ja sitä hyödynnetään virastojen tulossuunnittelussa sekä tulosohjauksessa.

Tarkoituksena on laatia strategisen henkilöstösuunnitelman malli, kehitetään siihen tarvittavaa raportointia ja mittareita sekä toiminnan suunnittelussa tarvittavaa tietojen analyysiä.

Mittari:

2024–2025 Strategisen henkilöstösuunnitelman malli on laadittu. (Toteutunut kyllä/ei)

3.2.3 Johtaminen edistää työssä onnistumista ja työhyvinvointia

Johtamisen ja esihenkilötyön valmiuksia kehitetään järjestämällä mm. valmentavaa työtettä tukevaa valmennusta. Tuomioistuimet ja Tuomioistuinvirasto toteuttavat Työterveyslaitoksen Hyvinvointi- ja työolot tuomioistuimissa - tutkimuksessa esille nousseiden johtamisen kehittämiskohteet.

Tuomioistuinten johtoa on ohjeistettu raportoimaan vuositasolla Tuomioistuinvirastolle tilanteista, joissa henkilöstöön kuuluva on joutunut häirinnän, uhkailun, maalittamisen tai vihapuheen kohteeksi. Tuomioistuinvirasto toteuttaa häirintä- ja uhkailmoitusten sekä muiden vaaratilanneilmoitusten perusteella tarvittavat toimenpiteet ja seuraa tilanteen kehittymistä. Tuomioistuimet raportoivat turvallisuustapahtumista Tuomioistuinvirastolle tilastointia varten tapahtumatyypeittäin. Tapahtumatyyppinä on aluksi määriteltynä 18 ja tämän lisäksi yleinen tapahtumatyyppi. Eri tapahtumatyypeille saattaa ilmetä yhdistämis- tai hajauttamistarvetta, mikä selviää pilottikäytön jälkeen

Mittarit:

2024–2027 Valtion henkilöstötutkimuksen johtajuusindeksillä (JO) on vähintään TIL keskiarvo 2021: 3,57.

Häirintä-, uhka- ja muiden vaaratilanneilmoitusten perusteella tehdään vuosittainen analyysi kehityksestä (toteutunut kyllä/ei).

3.2.4 Tietojärjestelmät tehostavat ja helpottavat työn tekemistä

Tuomioistuinlaitoksen tietojärjestelmien kehittäminen on systemaattista ja suunniteltua

Tuomioistuinlaitoksen tietohallintostrategiaan perustuvien kehitystoimien täytäntöönpanoa jatketaan johtokunnan priorisoinnin mukaisesti erityisesti selkeyttämällä Tuomioistuinviraston, Oikeusrekisterikeskuksen ja Valtion tieto- ja viestintätekniikkakeskus Valtorin työnjakoa. Tuomioistuinvirasto ohjaa lainkäytön tietojärjestelmien kehittämistä ja ylläpitoa priorisoimalla tehtävää työtä niin, että se mahdollisimman hyvin tukee tuomioistuinten työtä ja vastaa toiminnan tarpeita.

Tuomioistuinvirasto tukee tuomioistuihin toiminnan kehittämisessä ja lainkäytön tietojärjestelmien mahdollisuuksien hyödyntämisessä tuottamalla tuomioistuimille niiden tarvitseman koulutus- ja perehdytysmateriaalin sekä huolehtimalla kirjallisten käyttöohjeiden ajantasaisuudesta. Tuomioistuinviraston huolehtii tuomioistuinten tarvitsemasta käyttäjätuesta järjestämällä tukipalvelut itse tai hankkimalla ne Oikeusrekisterikeskuksesta. Tuomioistuinvirasto tarjoaa tuomioistuimille niiden tarvitsemaa tiedonhallinta-asioiden sekä Hilda-asianhallintajärjestelmän tukea.

Mittarit:

2024–2027 Tuomarirekrytointien kokonaiskäsitteilyajan keskiarvo siitä, kun tuomioistuin on toimittanut hakuilmoituksen julkaisupyynnön siihen, kun ansiovertailu on toimitettu tuomioistuimelle, kuluu enintään 2,8 kk.

Valtion henkilöstötutkimuksen 6.7 Uusien työ- ja toimintatapojen hyödyntäminen työssä (mm. Digitaalisuus, tieto- ja viestintäteknologia): arvo vähintään TIL keskiarvo 2021: 3,48.

Valtion henkilöstötutkimuksen 6.6 Työskentelyvälineet ja tulokellinen työskentely: arvo vähintään TIL keskiarvo 2021: 3,44.

ICT-kustannusten ohjaus ja toiminnan tuottavuus

Tuomioistuinten lainkäyttöjärjestelmien kehittäminen ja ylläpito muodostaa alle puolet tuomioistuinlaitoksen ICT-menoista. Suurimman kokonaisuuden menoista muodostavat Valtorilta ostettavat palvelut, joihin kuuluvat tuomioistuinlaitoksen henkilöstön käytössä olevat puhelimet ja työasemat tavanomaisine toimistosovelluksineen mutta myös oikeussalien tekniset laitteet, tuomioistuinten käyttämien järjestelmien toimintaan tarvittavat palvelimet ja muu tietotekninen infrastruktuuri. Tuomioistuinvirastolla on kohtuullisen hyvät mahdollisuudet ohjata lainkäyttöjärjestelmien kehittämistä ja ylläpitoa, mutta muutoin ohjausmahdollisuudet ovat puutteelliset. Ohjausmahdollisuuksien puutteellisuus lähtee jo siitä, että Valtorin palveluiden osalta Tuomioistuinvirasto tai -laitos ei ole edes Valtorin sopimuskumppani, vaan sopimuksen palveluista tekee Oikeusrekisterikeskus. Järjestely perustuu lainsäädäntöön, eikä sen muuttaminen ole mahdollista ainakaan lyhyellä tähtäimellä.

Edellä mainitun takia on olennaista kehittää Tuomioistuinviraston, Oikeusrekisterikeskuksen ja Valtorin yhteistyötä varsinaisen sopimusmekanismin rinnalla niin, että tuomioistuinlaitoksen toimintaan tarvittavia ICT-palveluita voidaan hallita nykyistä johdonmukaisemmin ja kokonaisvaltaisemmin. Tämä edellyttää Tuomioistuinviraston, Oikeusrekisterikeskuksen ja Valtorin työnjaon selkeyttämistä ja ohjausmallin kehittämistä.

Nykyistä paremman ohjausmallin lisäksi olennaista on myös se, että lainkäytön järjestelmien jatkuvaan kehittämiseen varmistetaan riittävä rahoitus, jotta voidaan varmistaa järjestelmien hyvä käytettävyys ja estää ns. teknisen velan kertyminen ja siitä seuraavat äkilliset laajat uudistamistarpeen. Samalla on huolehdittava siitä, että ICT-menot eivät syö käsittelyaikojen lyhentämiseen ja henkilöstön lisäämiseen tarkoitettuja määrärahoja.

Mittarit:

2024–2027	Päivitetään AIPA:n kustannus-hyötyanalyysi (toteutunut kyllä/ei).
2024	Sakari- ja Ritu -järjestelmien AIPA-migraatio on toteutettu (toteutunut kyllä/ei).
2024:	AIPA-käyttöönottojen vaikutusta tuottavuuteen seurataan tekemällä asiasta erillinen selvitys (toteutunut kyllä/ei).
2024:	Yhteistyötä erityisesti Valtorin kanssa kehitetään laatimalla Tuomioistuinviraston, Oikeusrekisterikeskuksen ja Valtorin yhteinen kuvaus yhteistoiminnan tavoitteista ja toimintatavoista (toteutunut kyllä/ei).
2025:	Kaikkien ICT-menojen (sektorikohtaisten menojen lisäksi myös yhteinen kehittäminen) luodaan yhteistyössä oikeusministeriön ja Oikeusrekisterikeskuksen kanssa selkeä ohjaus- ja seurantamalli (toteutunut kyllä/ei).

Vaikutukset henkilötietojen suojalle arvioidaan oikea-aikaisesti

Tietosuoja vaatimukset tulee huomioida heti henkilötietojen käsittelyyn liittyvien projektien ja prosessien alkuvaiheessa ja työhön tulee varata asianmukaiset aika- ja henkilöresurssit, jotta hankkeen toteuttamiskelpoisuus, laatu ja vastuullisuus voidaan taata. Hyvin toteutettu tietosuojatyö varmistaa toiminnan tehokkuutta muotoilemalla digitaalisen toimintaympäristöä käyttäjäystävälliseksi, tietoturvalliseksi ja toimintavarmaksi.

Tuomioistuinviraston tulee varmistaa tietosuoja vaatimusten toteutumien sen omien kehittämisprosessien yhteydessä. Tuomioistuinvirasto jatkaa tuomioistuinten tukemista niiden tietosuojatyössä viestimällä ja kouluttamalla laajasti tietosuojaan liittyvistä kokonaisuuksista, laatimalla tietosuojan toteuttamiseksi valmiita toimintamalleja, dokumentteja ja lomakkeita sekä tarjoamalla tukea yksittäisten tietosuojakysymysten kanssa.

Mahdollisten kehityskohteiden havaitsemiseksi sekä tulevien vuosien tietosuojatyön painopisteiden kartoittamiseksi Tuomioistuinvirasto sekä tuomioistuimet laativat tulosneuvottujen yhteydessä tietosuojan itsearvioinnin, jonka avulla voidaan seurata myös tietosuojan kehittymistä organisaatitasolla sekä laajemmin tuomioistuinlaitoksessa. Tuomioistuinvirasto pyrkii myös omalta osaltaan edistämään tuomioistuintoiminnan tietosuojakysymyksiin liittyvän lainsäädännön selkeyttämistä, jotta tulkinnanvaraisesta ja sirpaleisesta sääntelystä aiheutuva hallinnollinen taakka kevenisi.

Mittari:

2024–2027	Tietosuojan itsearviointitoteutettu (kyllä/ei).

3.2.5 Osaamisen kehittäminen on jatkuvaa ja vaikuttavaa

Tuomioistuinvirasto vahvistaa tuomioistuimille suunnattua koulutustoimintaa. Tuomioistuinlaitoksen henkilöstön osaamisen perustana on yliopistossa tai ammattikorkeakoulussa hankittu koulutus, jonka pohjalta osaaminen edelleen kehittyy päivittäisessä työssä. Ammatillisen osaamisen kehittäminen huomioidaan tuomioistuinten toiminnan ja hallinnon järjestämisessä (osasto- ja juttujako, erikoistuminen, tehtäväkierto).

Tuomioistuinlaitoksen työntekijöille tarjottava koulutus on ajantasaista, laadukasta ja käytännönläheistä ja se on suunniteltu pitkäjänteisesti ja ennakoivasti vastaamaan tuomioistuinlaitoksen ja sen henkilöstön tarpeisiin. Tuomioistuinvirasto ja tuomarinkoulutuslautakunta suunnittelevat ja toteuttavat yhteistyössä koulutusta tuomioistuinlaitoksen henkilöstölle ja tukevat näin henkilöstön osaamisen kehittämistä. Koulutuksessa hyödynnetään tarkoituksenmukaisella tavalla lähi- ja etäkoulutusta sekä sähköisiä oppimisalustoja. Osaamisen kehittämisen vaikuttavuus edellyttää tuomioistuinlaitoksen henkilöstöltä aktiivista osallistumista koulutuksiin.

Tuomioistuinlaitoksen jokaisessa virastossa laaditaan osaamisen kehittämisen suunnitelma (henkilöstö- ja koulutussuunnitelma), mikä pohjautuu viraston nykyisen osaamisen vahvistamiseen sekä tulevaisuudessa tarvittavan osaamisen kehittämiseen. Suunnitelman pohjana käytetään eri lähteistä kerättyä tietoa osaamisen kehittämisen tarpeista.

Mittarit:

2024–2027	Osaamisen kehittämisen kokonaisuutta mitataan valtion hyvinvointitutkimus -mittarilla 4.2 Osaamisen ylläpidon ja parantamisen tuki (työnantajan taholta), jonka arvo tulee olla vähintään TIL keskiarvo 2021: 3,60.
2025	Tuomioistuinlaitoksen jokaisessa virastossa on laadittu osaamisen kehittämisen suunnitelma (toteutunut kyllä/ei)

3.2.6 Tuomioistuinlaitos on hyvä ja haluttu työpaikka

Valtion henkilöstötutkimuksella valtion organisaatiot voivat mitata ja seurata henkilöstönsä työtyytyväisyyttä, lähiesimiestensä johtamistyön onnistumista sekä valtion palkkausjärjestelmän toimivuutta käytännössä. Tuomioistuinlaitoksessa toteutetaan vuosittain henkilöstötutkimus.

Tutkimuksen tuloksia analysoitaessa vertailukohtana on mahdollista käyttää tuomioistuinlaitoksen, koko valtionhallinnon tai esimerkiksi oikeusministeriön hallinnonalan aikaisempia tuloksia. Virastotasolla vertailukohtana voidaan käyttää viraston omia aikaisempia tuloksia.

Henkilöstötutkimuksen tuloksia tuomioistuinlaitoksessa analysoitaessa vertailukohtana pidetään tuomioistuinlaitoksen edellisestä vastaavassa tutkimuksessa saatuja tuloksia.

Oikeusministeriö on asettanut sen hallinnonalan yhteisen Pidetty! -hankkeen. Hankkeen tavoitteena on lisätä työnantajan mahdollisuutta valita hyvien hakijoiden joukosta parhaat, vahvistaa työnantajakuvaa ja mainetta

suositeltuna työpaikkana, vahvistaa työn mielekkyyttä, hallita vaihtuvuutta ja kehittää vaikuttavaa perehdyttämistä. Hankkeen toimikausi on 1.3.2023 – 28.2.2025. Tuomioistuinvirasto vahvistaa tuomioistuinlaitoksen työnantajakuva sekä veto- ja pitovoimaa työpaikkana mm. Pidetty! -hankkeen kautta.

Mittarit:

2024: Hyvinvointitutkimuksen työtyytyväisyys yhteensä (Y) on vähintään TIL keskiarvo 2021: 3,53.

Hyvinvointitutkimuksen 8 Työnantajakuva ja arvot: arvo on vähintään TIL keskiarvo 2021: 3,84.

Hyvinvointitutkimuksen 8,1 Suosittelisin työpaikkaani ystävälleni: arvo vähintään TIL keskiarvo 2021: 3,59.

Lähtövaihtuvuus on alle 14 % (Tahti-raportointi).

2025–2027: Em. mittarit ovat vähintään samoja tai parempia kuin edellisessä mittauksessa.

Pidetty! -hankkeessa määritellyt henkilöstön pito- ja vetovoimaan vaikuttavat toimet on suunniteltu ja aikataulutettu sekä niiden toteutus on käynnistetty (toteutunut kyllä/ ei).

Lähtövaihtuvuus on 5–10 % (toteutunut kyllä/ ei).

3.3 Tuomioistuinlaitoksen toiminnan perusedellytykset on turvattu

Tuomioistuimet tai Tuomioistuinvirasto eivät voi päättää kaikista niiden toimintaan vaikuttavista asioista. Tuomioistuinlaitoksen toimintaan suorasti tai epäsuorasti vaikuttavaa toimivaltaa on ainakin eduskunnalla, valtioneuvostolla ja sen alaisilla ministeriöillä. Tuomioistuinlaitos voi kuitenkin eri tavoin aktiivisesti vaikuttamalla pyrkiä edistämään myös sellaisia tavoitteitaan, joista päättäminen kuuluu muulle viranomaiselle tai toimijalle.

Tuomioistuinlaitos vaikuttaa perustelluin näkemyksin siihen, että sen riippumattomuus on vahva ja perusrahoitus on turvattu, henkilöstön palkkaus on kilpailukykyinen ja että tuomioistuinrakenne sekä kokoonpanoja ja menettelyjä koskevat säännökset ovat tarkoituksenmukaiset. Tuomioistuinlaitos vaikuttaa perustelluin näkemyksin myös siihen, että tuomioistuinten toimitilat ovat erilliset, turvalliset ja toimivat ja että digitaalinen työympäristö on toimintavarma ja tuomioistuintyöhön sopiva. Lisäksi tuomioistuinlaitos huolehtii sen toiminnan jatkuvuudesta eri olosuhteissa.

Oikeusministeriö on asettanut Oikeusvaltion takeet ja oikeuslaitoksen kehittäminen -työryhmän (ns. oikeuslaitostyöryhmä). Nimensä mukaisesti työryhmän tehtävä on arvioida laajasti oikeuslaitoksen riippumattomuuden takeita ja oikeuslaitoksen kehittämistä. Työryhmä on asetettu ajalle 1.2.2023 – 31.12.2027. Tuomioistuinten ja Tuomioistuinviraston edustajia osallistuu työryhmän työskentelyyn. Työryhmän puheenjohtajana toimii Tuomioistuinviraston johtokunnan puheenjohtaja.

3.3.1 Riippumattomuus on vahva

Suomen tuomioistuinlaitos on kansainvälistenkin arvioiden mukaan riippumaton, ja kansalaisten luottamus tuomioistuinlaitokseen on vahva. Euroopan komission vuosittain julkaisema EU:n oikeusalan tulostaulun mukaan 85 prosenttia kansalaisista arvioi tuomioistuinlaitoksen riippumattomuuden olevan erittäin hyvällä tai melko hyvällä tasolla vuonna 2023. Vahva riippumattomuus ei ole itsestäänselvyys vaan sitä pitää vaalia ja kehittää. Tuomioistuinlaitoksen vahvan riippumattomuuden tärkeys korostuu erityisesti epävakaina aikoina.

Tuomioistuinviraston perustaminen on itsessään vahvistanut tuomioistuinlaitoksen rakenteellista riippumattomuutta. Tuomareiden ja sitä kautta koko tuomioistuinlaitoksen riippumattomuutta voidaan vahvistaa esimerkiksi asianmukaisilla palkkaratkaisuilla.

Toimenpiteet: Oikeuslaitostyöryhmän välitavoitteena on arvioida oikeuslaitoksen vahvan riippumattomuuden näkökulmasta tarpeelliset perustuslain ja muun lainsäädännön muutostarpeet ja tehdä ehdotukset tämän toteuttavista lainsäädäntöhankkeista jo 31.12.2026 mennessä. Tätä tarkoitusta varten oikeuslaitostyöryhmä on asettanut erillisen, oikeuslaitoksen riippumattomuuden perustuslailliset takeet -työryhmän ajalle 15.1.2024-31.12.2026.

Tuomioistuinvirasto edistää tuomareiden siirtymistä riippumattomuutta tukevaan lakipalkkajärjestelmään valmistelemalla perustelumuiiston, jota hyödyntämällä on mahdollista edistää lakipalkkatavoitteen saamista hallitusohjelmakirjaukseksi.

Mittari:

2024–2025 Lakipalkkausta koskeva perustelumuiستio on laadittu (toteutunut kyllä/ei).

3.3.2 Perusrahoitus on turvattu

Oikeudenhoidon selontekoa varten tehtyjen Tuomioistuinviraston laskelmien mukaan tuomioistuinlaitos tarvitsee noin 30 miljoonan euron pysyvän lisärahoituksen tuomioistuinten laadukkaan toiminnan turvaamiseksi sekä tuomioistuinlaitoksen henkilöstön työmäärän saattamiseksi kohtuulliselle tasolle. Ruuhkien purkamiseksi ja käsittelyaikojen lyhentämiseksi tuomioistuinlaitos tarvitsee lisäksi noin kahdeksan miljoonan euron lisärahoituksen kolmeksi vuodeksi. Johtokunta on käsitellyt laskelmaa kokouksessaan 25.5.2022.

Vuonna 2023 tuomioistuinlaitoksen resursseja vahvistetaan pysyvästi 19,4 milj. euroa, josta muiden tuomioistuinten osuus on 19,2 milj. euroa ja korkeimman oikeuden 0,2 milj. euroa. Tuomioistuinvirasto on päättänyt lisämäärärahojen jakamisesta tuomioistuimille syksyllä 2023 käydyissä tulosneuvotteluissa.

Valtioneuvoston 9.10.2023 tekemällä päätöksellä oikeudenhoidon resursseja vahvistetaan lisäksi 25 milj. eurolla vuodesta 2025 lukien. Erän täsmällisemmästä kohdennuksesta eri toimijoille linjataan julkisen talouden suunnitelmassa keväällä 2024. Oikeusministeriö kohdistaa myönnetyn lisärahoituksen hallinnonalalleen.

Lisärahoituksen vastaparina tuomioistuinlaitos sitoutuu kehittämään toimintaansa. Tuomioistuinlaitoksen tavoite on käyttää lisärahoitus mahdollisimman tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti.

Määrärahojen käyttö on tehokasta ja tarkoituksenmukaista

Tuomioistuinvirastossa kehitetään tilastointia ja raportointia tavoitteena määrärahojen mahdollisimman tehokas ja tarkoituksenmukainen käyttö. Määrärahojen käytön seuranta on säännöllistä.

Siirtyvän määrärahan osuus pyritään pitämään mahdollisimman pienenä, mutta kuitenkin niin että se ei alita 8 prosenttia talousarviomäärärahasta.

Mittari:

2024–2027 Siirtyvän määrärahan osuus on vähintään 8 % talousarviomäärärahasta.

Budjetti- ja tulosoajauksessa lisätään yhteistyötä ja vuoropuhelua ja käytäntöjä kehitetään

Ministeriön, viraston sekä johtokunnan välistä yhteistyötä ja vuoropuhelua lisätään ja käytäntöjä kehitetään budjetti- ja tulosoajauksessa viraston ohjauksen erityispiirteet huomioiden. Tässä on otettava huomioon kuitenkin suosituksessa 6 mainittu tavoite johtokunnan roolin kehittämistä strategisempaan suuntaan.

Tuomioistuinten tulosoajauksista kehitetään huomioiden kuitenkin tuomioistuinten riippumattomuus. Tuomioistuinviraston ja tuomioistuinten välille tulevalle suunnittelukaudelle laadittuun tulossopimukseen kirjattu, että jatkossa tuomioistuimet raportoivat Tuomioistuinvirastolle puolivuositain tulossopimuksen mukaisissa tavoitteissa etenemisestä erikseen annettavan ohjeistuksen mukaisesti. Puolivuotisraportointia kehitetään ja toteutetaan ensimmäisen kerran vuonna 2024.

Mittari:

2024 Puolivuotisraportointi otettu käyttöön tuomioistuinten osalta (kyllä/ei).

3.3.3 Palkkaus on kilpailukykyinen

Kilpailukykyinen palkkaus lisää osaltaan alan veto- ja pitovoimaa. Sen sijaan palkkaus, joka ei ole oikeassa suhteessa työn määrään ja tehtävien vaativuuteen, vähentää halukkuutta hakeutua tuomioistuinlaitoksen tehtäviin ja lisää henkilöstön hakeutumista muihin tehtäviin. Liiallinen vaihtuvuus kuormittaa erityisesti tuomioistuimen hallintoa rekrytoinnin ja perehdytyksen ollessa jatkuvaa. Tuomioistuinlaitoksen henkilöstön palkkauksen tulisi olla kaikissa henkilöstöryhmissä oikeassa suhteessa työn määrään ja tehtävien haastavuuteen.

Tuomioistuinlaitoksen henkilöstön palkkaus on tehtävien vaativuutta vastaavalla tasolla

Tuomareiden palkkauksesta tehdyn tarkentavan virkaehtosopimuksen kehittämisellä voidaan vaikuttaa tuomarin tehtävien houkuttelevuuteen parantamalla palkkauksen kilpailukykyisyyttä, tasapuolisuutta ja oikeudenmukaisuutta.

Nykyisin suurin epäsuhta palkkauksen tason ja työn haastavuuden välillä on kansliahenkilöstön, erityisesti käräjä- ja lainkäyttösihteereiden palkoissa. Samalla tuomioistuinlaitoksen mahdollisuus vaikuttaa juuri noihin palkkoihin on pieni, koska kansliahenkilöstö kuuluu oikeuslaitoksen yleiseen Y-sopimusalaan. Alan sopijapuolia ovat oikeusministeriö sekä JUKO ry, JHL ry, Pro ry. Tuomioistuinvirastolla ei siis ole mahdollisuutta irtaantua sopimuksesta eikä käyttää muuta sopijapuolille kuuluvaa toimivaltaa. Tuomioistuinvirasto voi osallistua ainoastaan Y-

virkaehtosopimuksen kehittämiseen tavoitteenaan varmistaa tuomioistuinlaitoksen kansliahenkilöstön palkkauksen kilpailukykyisyys. Jos kansliahenkilöstön palkkauksellisen aseman epäsuhtaa ei ole mahdollista korjata Y-sopimusta kehittämällä, on selvítettävä, millä edellytyksellä koko oikeushallinnon yhteisestä sopimuksesta voidaan luopua.

Tuomioistuinvirasto edistää toimivaltansa rajoissa erityisesti käräjä- ja lainkäyttösihteereiden palkkauksen saattamista tehtävien vaatavuutta vastaavalle tasolle Y-virkaehtosopimuksen puitteissa tai jos se ei ole mahdollista, Tuomioistuinvirasto valmistautuu käynnistämään erilliseen palkkausjärjestelmään siirtymiseen tähtäävän valmistelun.

Tuomioistuinvirasto kehittää yhdessä työntekijäjärjestöjen kanssa tuomareiden palkkauksesta tehtyä tarkentavaa virkaehtosopimusta.

3.3.4 Tuomioistuinrakenne sekä kokoonpanoja ja menettelyjä koskevat säännökset ovat tarkoituksenmukaisia

Lainvalmistelusta vastaavat ministeriöt omilla hallinnonaloillaan. Oikeusministeriö vastaa tuomioistuinlaitosta koskevan lainsäädännön ja muun muassa tuomioistuimissa sovellettavan prosessilainsäädännön valmistelusta. Tuomioistuimissa sovelletaan laajalti myös muissa ministeriöissä valmisteltuja lakeja. Tuomioistuinvirasto voi tehdä valtioneuvostolle lainsäädäntö-, toimenpide- tai kehittämisalioitteita omalla toimialallaan.

Menettelyn joustavuutta lisätään ja sähköisen asioinnin esteet poistetaan

Tuomioistuimet ja Tuomioistuinvirasto edistävät menettelysäännösten uudistamista osallistumalla aktiivisesti Oikeuslaitostyöryhmän ja sen alatyöryhmien työskentelyyn. Säännösten uudistamisen yleisenä tavoitteena on menettelyn joustavuuden lisääminen sekä lyhyellä aikavälillä erityisesti sähköisen asioinnin esteiden poistaminen.

3.3.5 Toimitilat ovat erilliset, turvalliset ja toimivat

Toimitilahankkeissa huolehditaan siitä, että tuomioistuinten toimitilaratkaisut ovat johtokunnan linjausten mukaisia ja että tuomioistuinlaitoksen tilat ovat tehokkaassa käytössä valtion toimitilastrategian mukaisesti. Samalla tulee kuitenkin ottaa huomioon myös se, että hanke tulee toteuttaa hankkeeseen saadun lisärahoituksen puitteissa. Tuomioistuinlaitoksen erityispiirteet on huomioitava tuomioistuinten toimitilahankkeissa. Johtokunta on keskustellut toistuvasti niistä toimitiloille asetettavista reunaehdoista, joita laadukas tuomioistuintyöskentely edellyttää. Johtokunta on 5.5.2021 hyväksynyt tuomioistuinten toimitilaratkaisuihin liittyvän johtoajatuksen ja tehnyt siitä johdettuja päätelmiä. Johtokunta on 24.8.2022 hyväksynyt linjaukset tuomioistuinlaitoksen erityispiirteiden huomioimisesta toimitila-asioissa.

Mittarit:

2024 Toimitilatehokkuus, toimistotilat: alle 22,0 (toteuma 2022: 22,7).

Toimitilakustannukset/htv eur: alle 12 000 eur (toteuma 2022: 11 859 eur).

3.3.6 Digitaalinen työympäristö on toimintavarma ja tuomioistuintyöhön sopiva

Tuomioistuintoiminnan erityispiirteet huomioidaan palveluiden kehittämisessä ja ylläpitämisessä

Tuomioistuimet käyttävät toiminnassaan tiettyjä palveluita ja järjestelmiä, jotka on tarkoitettu nimenomaan tuomioistuinten käyttöön ja lainkäyttöasioiden käsittelyyn. Näiden lisäksi tuomioistuimet käyttävät toiminnassaan myös valtion virastoille keskitetysti tuotettuja tietoteknisiä palveluita ja välineitä.

Osa palveluista tuotetaan yhteisesti kaikille valtion virastoille ja laitoksille, jolloin palveluista vastaavat Valtion tieto- ja viestintätekniikka keskus (Valtori) tai Digi- ja väestötietovirasto. Osin kysymys on oikeushallinnolle keskitetysti tuotetuista palveluista, jolloin palveluista vastaa Oikeusrekisterikeskus. Tuomioistuinten omien järjestelmien kehittäminen ja ylläpito tapahtuvat Tuomioistuinviraston suorassa ohjauksessa. Muiden tuomioistuinten käyttämien tietoteknisten palveluiden kehittämistä ja ylläpitämistä ohjaa valtioneuvosto.

Tuomioistuinvirasto huolehtii siitä, että tuomioistuinten toiminnan erityispiirteet ja toiminnan vaatimukset huomioidaan tehtäessä päätöksiä keskitetysti tuotettujen palveluiden kehittämisestä ja ylläpitämisestä.

Viranomaisyhteistyötä tehostetaan

Tuomioistuinvirasto osallistuu aktiivisesti hallinnonalan yhteisiin kehityshankkeisiin (ydintietojen hallinta, digisuunnitelmat, asiakastuki, RATSU) Asianhallintajärjestelmistä erilliseen tietovarantoon siirrettävän datan analysointia ja hyödyntämistä kehitetään yhteistyössä ns. tietoalustahankkeen kanssa.

Toimenpiteitä sähköisten palveluiden ja järjestelmien kehittämiseksi vahvistetaan tiiviissä yhteistyössä tuomioistuinten sekä muiden hallinnonalan toimijoiden kanssa. Tämä edellyttää paitsi Tuomioistuinviraston valmiuksien vahvistamista myös viraston roolin ja mandaatin selkeyttämistä tietojärjestelmien kehittämiseen liittyvissä asioissa.

Digitalisoitava asiakirja-aineisto on laadukasta ja eheää

Tuomioistuinlaitoksen hallussa olevan arkistoitavan analogisen asiakirja-aineiston digitointiin valmistaudutaan suunnittelukaudella. Tuomioistuinlaitoksen virastot huolehtivat arkistoitavan asiakirja-aineiston laadusta ja eheydestä, jotta sen digitointi on mahdollista toteuttaa erillisen suunnitelman ja aikataulun mukaisesti. Tuomioistuinlaitos osallistuu kansallisarkiston digitointia koskevaan pilottiin.

Mittari:

2024–2027 Tuomioistuinlaitos osallistuu kansallisarkiston digitointia koskevaan pilottiin (toteutunut kyllä/ei).

3.3.7 Tuomioistuinlaitos huolehtii toiminnan jatkuvuudesta eri olosuhteissa

Jokaisessa tuomioistuimessa on ajantasainen varautumissuunnitelma. Varautumissuunnitelmassa on tunnistettu asiaryhmät, joiden käsittelyä määrittävät erityisen lyhyet määräajat (mm. tietyt pakkokeinoasiat). Tuomioistuin noudattaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämissuunnitelmaa, johon on priorisoitu ja aikataulutettu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämistehtävät.

Mittari:

2024–2027 Jokaisessa tuomioistuimessa on ajantasainen varautumissuunnitelma (toteutunut kyllä / ei)

3.4 Kestävän kehityksen tavoitteet

Kestävän kehityksen tavoitteet ovat osa oikeusministeriön hallinnon alan yhteisiä tavoitteita.

3.4.1 Edistetään lapsen asemaa

Vuonna 2024 tuomioistuinlaitoksen julkisille verkkosivuille on työstetty materiaalia, joka on suunnattu nimenomaan lapsille ja nuorille. Uusi sisältökokonaisuus julkaistaan alkuvuodesta 2024.

Vuosina 2024–2025 Tuomioistuinviraston YouTube-kanavalle tuotettavaa videoaineistoa tarjotaan kouluille/opettajille hyödynnettäväksi lasten ja nuorten opetuksessa. Lisäksi verkkosivuille työstetään sisältöä nuorten ja lasten kanssa työskentelevien aikuisten käyttöön.

Mittari:

2024–2027 Em. toimenpiteet toteutettu (kyllä/ei)

3.4.2 Pienennetään hiilijalanjälkeä

Tulosopimuksen mukaisesti Tuomioistuinvirasto on arvioinut toimenpiteitä toimialansa hiilijalanjäljen pienentämiseksi sekä laatinut suunnitelman ja asettanut tavoitteen tunnistettujen päästövähennysten toteuttamisesta. Tuomioistuimissa vähennetään hiilijalanjälkeä erityisesti hankinnoissa ja matkustamisessa. Tuomioistuinlaitos raportoi toimistaan hiilijalanjäljen pienentämiseksi osana vuosittain julkaistavaa vastuullisuusraporttia. Tuomioistuinlaitoksen kestävän kehityksen verkosto perustettiin vuonna 2023 ja verkoston tehtävänä on koordinoida vastuullisuusraportin valmistelua. Tuomioistuinvirasto laatii vuoden 2024 aikana päästövähennyksiä koskevan suunnitelman verkoston esityksen pohjalta. Tuomioistuinlaitoksen hiilijalanjälkeen vaikuttavat merkittävästi konsernitoimijoiden toimet jalanjäljen pienentämiseksi.

Osana tulohajausprosessia tuomioistuinten tulosopimuksiin on kirjattu suunnittelukaudelle tavoite hiilijalanjäljen pienentämiseksi etenkin matkakustannusten ja hankintojen osalta.

Mittari:

2024 Päästövähennyksiä koskeva suunnitelma on laadittu (toteutunut kyllä/ei).

2025 Päästövähennystavoitteet on asetettu (toteutunut kyllä/ei).

3.4.3 Edistetään yhdenvertaisuutta

Tuomioistuinlaitoksen virastoilla on sekä henkilöstöpoliittinen että toiminnallinen yhdenvertaisuussuunnitelma ja niiden tavoitteita edistetään tehdyn suunnitelman mukaisesti.

Yhdenvertaisuuden edistäminen huomioidaan myös osana tuomioistuinlaitoksen vastuullisuusraportointia ja sosiaalista vastuuta.

4. Riskien arviointi ja sisäinen tarkastus

Vuoden 2024 aikana jatketaan riskienhallinnan sekä siihen liittyvien prosessien ja dokumentoinnin kehittämistä suunnitelman mukaisesti. Kehitystyössä huomioidaan Valtioneuvoston laatima käsikirja sekä oikeusministeriön siihen tekemät hallinnonalan tarkennukset.

Vuonna 2024 valmistaudutaan hallinnonalalle valitun riskienhallintatyökalun käyttöönottoon. Käyttöönotto tuomioistuinlaitoksen osalta toteutuu aikaisintaan vuoden 2025 aikana. Valittu työkalu ei ole sama kuin aiemmin pilotoinnissa ollut tietotekninen järjestelmä.

Riskienhallinnan verkosto, jossa on jäseniä kaikista tuomioistuimista, jatkaa toimintaansa vuonna 2024. Tarkoituksena on järjestää noin kolme verkostolle suunnattua tilaisuutta vuonna 2024. Verkoston tilaisuuksiin on pyritty saamaan ulkopuolinen alustaja sekä myös yleisesti käsitellä riskienhallintaa laajasti. Valmius ja varautuminen on yhdistetty riskienhallinnan verkoston aihepiiriin.

Levoton maailmantilanne sekä sota lähialueella muodostavat uhkaa tuomioistuinlaitoksen häiriöttömälle toiminnalle. Varautumisen sekä toiminnan jatkuvuuden varmistamisen tärkeys on muodostunut myös riskienhallintaa ohjaavaksi tekijäksi. Korona-pandemian aikana saatuja oppeja pyritään hyödyntämään toiminnan suunnittelussa. Sodan ja levottomuuksien sivuvaikutukset, kuten energiaan tai eri tuotteiden saatavuuteen liittyvät ongelmat, voivat vaikuttaa nopeastikin muun muassa voimakkaasti kasvavina kustannuksina. Kustannusten kasvaminen voi etenkin pidempikestoissa projekteissa osoittautua vaikeiksi hanketta rajoittaviksi tekijöiksi. Tällaisia projekteja voivat olla esimerkiksi oikeustalojen rakennus- tai korjaushankkeet sekä niihin liittyvät suuremmat hankinnat. Näihin sekä yleensäkin hankintoihin ja sopimukseen liittyviin riskeihin sekä niiden käsittely-, seuranta- ja ennakoitukyvyyn kehittämiseen on syytä panostaa vuoden 2024 aikana.

Seuraavat asiat, ovat tuomioistuinlaitoksessa keskeisimpiä riskejä tavoitteiden toteutumisen ja toiminnan häiriöttömyyden kannalta ja siten myös kehittämiskohteena. Näihin on jo aiemmin kohdistettu toimenpiteitä, joiden tekemistä jatketaan:

- Henkilöstöön liittyvät: henkilöstön riittävyys, saatavuus, pysyvyys ja osaaminen.
- Katkot ja häiriöt toimintaedellytyksissä: Tietojärjestelmien toimintavarmuus sekä etenkin sähkönsaannin varmuus.

- Asiat tuomioistuimissa: Asiamäärien lisääntyminen ja asioiden vaikeutuminen, ilmenevät myös esimerkiksi ilmenevät kasvaneina käsittelyaikoina.

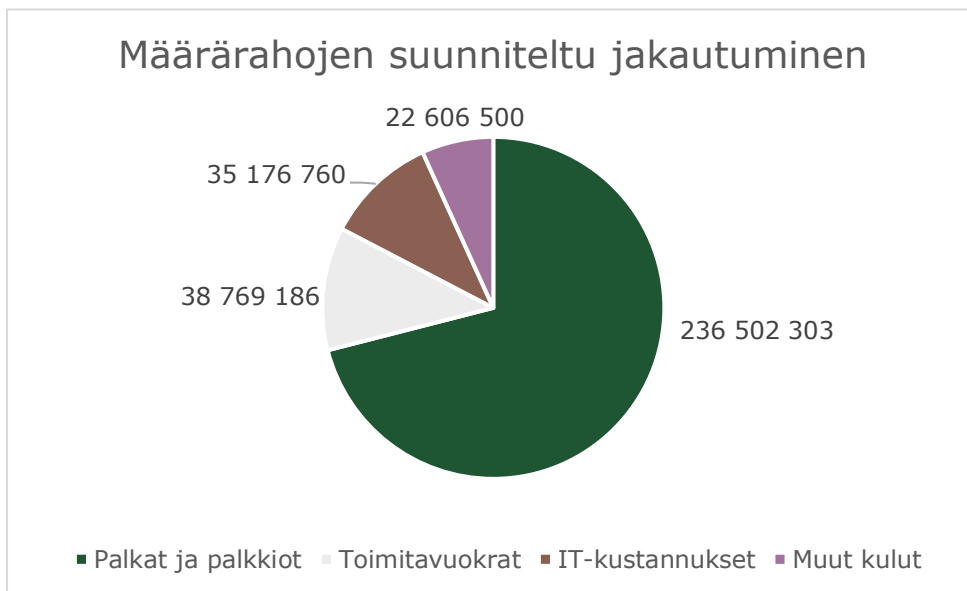
Tuomioistuinlaitoksen toimijoille kohdistettu kysely sisäisestä valvonnasta antaa sisäiselle tarkastukselle kuvan sen tilasta. Kysely tullaan myös vuonna 2024 tekemään ennen tuomioistuinten tulosneuvotteluja.

Tuomioistuinlaitoksen sisäinen tarkastus osallistuu myös hallinnonalan sisäisen tarkastuksen verkoston toimintaan, ja toteuttaa sekä tukee toiminnallaan sieltä mahdollisesti esiin tulevia tarkastustoimenpiteitä. Riskienhallinnan kehittäminen tulee nostamaan esille asiakokonaisuuksia sekä riskikohteita, joihin jatkossa sisäinen tarkastus voi kohdentaa toimenpiteitä sekä kehittämisen vaikutusselvityksiä.

Vuoden 2024 aikana tullaan tuomioistuinlaitoksen virastojen johdolle järjestämään koulutusta muun muassa sisäisestä valvonnasta sekä Suomen NATO liittymisen vaikutuksista.

5. Talouden linjaukset ja määrärahalaskelma

Tuomioistuinlaitoksen talousarviomomenttikohtaisissa määrärahakehyslaskelmissa 2024–2028 (liitteet 1–3) arvioidaan talousarvioesitysten kokonaistaso vuosikohtaisesti. Kuvassa 1 on määrärahojen suunniteltu jakautuminen palkkoihin ja palkkioihin, toimitilavuokriin, IT-kustannuksiin, palveluiden ostoihin, investointimenoihin ja muihin kuluihin vuoden 2024 osalta. Määrärahojen suunniteltu käyttö vuonna 2024 on yhteensä noin 333 milj. euroa. 71 prosenttia tuomioistuinlaitoksen toimintamenoista on henkilöstökuluja. Toimitilavuokrien osuus toimintamenoista on 12 prosenttia ja IT-kustannusten 11 %.

Kuva 1. Määrärahojen suunniteltu jakautuminen vuonna 2024

5.1 Toimintamenot

Tuomioistuinlaitoksen toimintamenoihin käytettäväksi tarkoitettu määräraha on budjetoitu siirtomäärärahaksi (2 v) kuten valtion muidenkin virastojen toimintamenot. Valtion talousarviolain mukaan siirtomääräraha voidaan kokonaan tai osaksi siirtää käytettäväksi tulo- ja menoarvion ottamisvuotta seuraavien kolmen varainhoitovuoden aikana, jollei tulo- ja menoarviossa asianomaisen siirtomäärärahan kohdalla ole määrätty, että siirtomääräraha voidaan siirtää käytettäväksi vain seuraavan varainhoitovuoden aikana.

Tuomioistuinlaitoksen vuoden 2024 talousarvioesityksessä on toimintamenoiksi esitetty momentille 25.10.01 korkeimman oikeuden toimintamenot yhteensä 9 789 000 euroa, momentille 25.10.02 korkeimman hallinto-oikeuden toimintamenot 15 320 000 euroa ja momentille 25.10.03 muiden tuomioistuinten toimintamenot 328 414 000 euroa.

Valtion vuoden 2024 talousarviossa ja kehyksessä 2024–2027 tuomioistuinlaitokselle on osoitettu merkittävästi lisämäärärahaa oikeudenhoidon resurssien varmistamiseksi ja käsittelyaikaisten lyhentämiseksi. Pysyvä vuotuinen lisämääräraha on korkeimman oikeuden momentille 200 000 euroa ja muiden tuomioistuinten momentille 19,2 milj. euroa. Vuotta 2024 koskevissa tulosneuvotteluissa tuomioistuinlaitoksen henkilökuntaa on pystytty lisäämään pysyvästi 121 henkilötyövuotta, minkä lisäksi 35 määräaikaista virkaa vakinaistettiin (vrt. tulosneuvottelut 2023).

Lisäksi oikeusministeriön momentille on jaettu em. kehyspäätöksessä 25 milj. euroa, mikä on tarkoitus jakaa oikeudenhoidon selontekoa koskeville virastoille vuosien 2025–2028 kehyksessä keväällä 2024.

Määrärahan mitoituksessa on huomioitu myös eduskunnan virkaehtosopimuksessa 1.3.2022–29.2.2024 sovitut palkkojen tarkistukset (2,5 prosenttia 1.3.2024 alkaen).

5.2 Investointimenot ja toimitilahankkeet

Tuomioistuinlaitoksessa on käynnistymässä suunnittelukaudella useita eri toimitilahankkeita, joihin sisältyy investointimenoja (mm. AV-varustelu ja irtokalusteet). Nyt vireillä olevien uusien toimitilojen tarve johtuu sisäilmaongelmista. Senaatti omistaa pääosin tuomioistuinlaitoksen käytössä olevat kiinteistöt ja tekee toimitiloja koskevat investoinnit. Tuomioistuinlaitos vuokraa tilat lähtökohtaisesti Senaatilta. Kun uusi toimitila rakennetaan vuokramenot yleensä kasvavat merkittävästi aiempaan verrattuna. Alla on lueteltu kehyskaudella suunnitteilla olevat tai valmistuvat toimitilahankkeet.

Toimitilahankkeet 2024–2027

- Pohjois-Savon käräjäoikeuden oikeustalo Kuopiossa valmistuu 2024.
- Satakunnan käräjäoikeuden oikeustalo Porissa valmistuu 2025.
- Keski-Suomen käräjäoikeuden oikeustalo Jyväskylässä valmistuu 2025.
- Itä-Uudenmaan käräjäoikeuden oikeustalo Vantaalla valmistuu 2026.

Lisäksi merkittäviä sisäilmahaasteita on Lapin käräjäoikeuden oikeustalossa Rovaniemellä, jossa on suunniteltu käräjäoikeudelle tiloja peruskorjattavassa valtion virastotalossa. Hankkeelle ei ole tällä hetkellä kehyksessä rahoitusta.

5.3 Merkittävimmät menopaineet

Kiinteiden menojen indeksikorotukset ja tuottavuusohjelma

Tuomioistuinlaitos on saanut vuodesta 2024 lähtien saatua rahoitusta oikeudenhoidon resurssien varmistamiseksi. Toisaalta tätä lisärahoitusta syö kiinteiden menojen indeksikorotukset, mikäli niihin ei saada lisärahoitusta. Lisäksi valtion tuottavuusohjelma tuo säästövaatimuksia tuomioistuinlaitoksen toimintaan, joten oikeudenhoitoon panostamisen positiiviset vaikutukset voivat jäädä lyhytaikaiseksi.

Merkittävimmät suunnittelussa olevat toimitilahankkeet

Lapin käräjäoikeuden oikeustalossa Rovaniemellä on merkittäviä sisäilmaongelmia. Käräjäoikeudelle on suunniteltu tiloja peruskorjattavassa valtion virastotalossa. Hankkeelle ei ole tällä hetkellä kehyksessä rahoitusta.

Turvapaikanhakijoiden määrän mahdollinen lisääntyminen

Ukrainan sodan myötä Suomeen on saapunut suuri määrä pakolaisia ja heille on myönnetty EU-direktiivin mukaisesti tilapäistä suojelua. Syksyllä 2023 Suomen itärajalla turvapaikanhakijoiden määrä kasvoi voimakkaasti lyhyellä aikavälillä. Hallitus ja viranomaiset ovat seuranneet tilanteen kehittymistä tarkasti ja tilanteen kehityksen myötä hallitus teki päätöksen sulkea koko itärajan. Kansainvälistä suojelua ei ole voinut 30.11.2023 alkaen enää hakea Suomen ja Venäjän välisen maarajan rajanylityspaikoilta. Suomen ulkorajoilla kansainvälistä suojelua on mahdollista hakea vain avoimena olevilla lentoliikenteen ja vesiliikenteen rajanylityspaikoilla.

Viranomaisten arvion mukaan on ilmeistä, että uhka ei ole vielä ohi. Venäjän alueella on todennäköisesti edelleen merkittävä määrä mahdollisia maahantulijoita. Venäjän viranomaisilla on myös edelleen olemassa kyky maahantulijoiden Suomeen välineellistämiseksi. Mikäli turvapaikanhakijoiden määrä kasvaa, on sillä vaikutusta mm. hallinto-oikeuksien työmäärään.

6 Henkilöstösuunnitelma

Tuomioistuinlaitoksen henkilöstösuunnitelma perustuu tuomioistuinlaitoksen 1.3.2022 vahvistettuun strategiaan (kuva s. 3) ja erityisesti/painottuen siinä esitettyyn tavoitteeseen Tuomioistuinlaitoksen henkilöstö on osaavaa, sitoutunutta ja hyvinvoivaa.

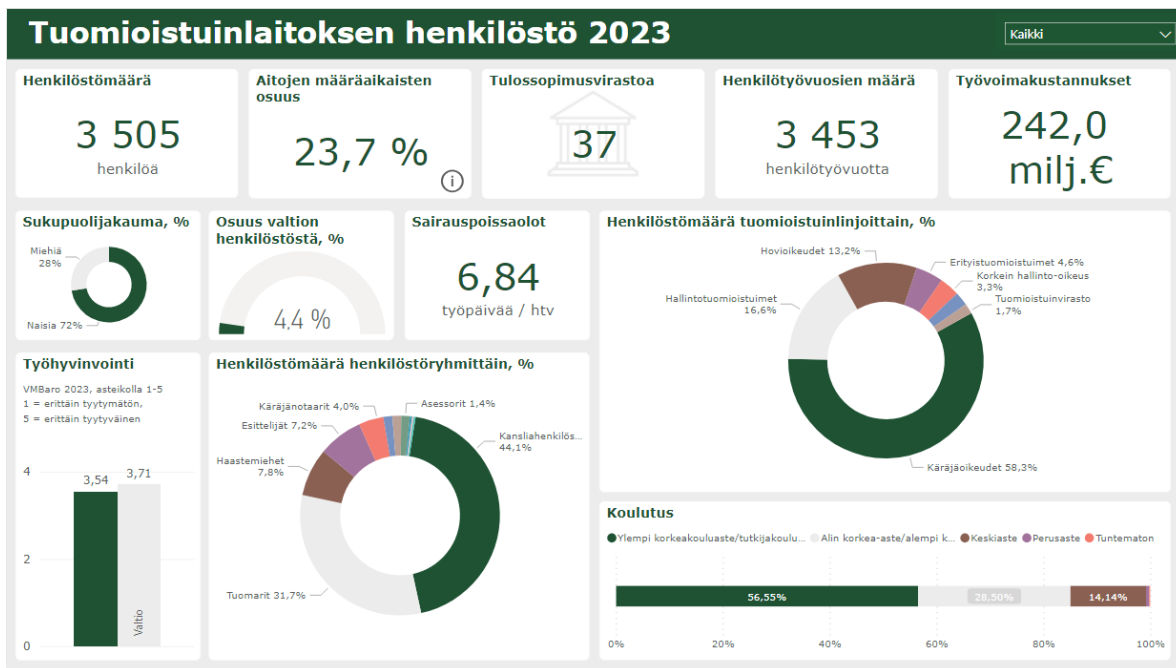
Lisäksi henkilöstösuunnitelmassa on hyödynnetty vuonna 2022 yhteistyössä Työterveyslaitoksen kanssa toteutettua Hyvinvointi ja työolot tuomioistuimissa 2022-tutkimushankkeen loppuraportin havaintoja.

Alla kuvatuilla toimilla edistetään työskentelytapojen, toimintatapojen ja prosessien kehittämistä sekä tietojärjestelmien toiminnallisuuksien tehokasta hyödyntämistä. Tavoitteen on myös selkeyttää työnkuvia, kehittää henkilöstön osaamista pitkäjänteisesti sekä parantaa tuomioistuinlaitoksen virastojen veto- ja pitovoimaa houkuttelevana työnantajana.

Tämän henkilöstösuunnitelman tavoitteiden toteutumista seurataan säännöllisesti.

6.1 Henkilöstövoimavarojen käyttö

Henkilöstövoimavarat kohdennetaan toiminnoittain henkilöstövoimavarakehyksen 2024–2027 mukaisesti. Henkilöstövoimavarakehys ennustaa suunnittelukaudella henkilöstön palkkamenot ja henkilöstötyövuodet.

Kuva 2: Henkilöstötilanne 31.12.2023

Tuomioistuinlaitoksen henkilöstön ikärakenne painottuu voimakkaasti vanhempiin ikäluokkiin. Tulevien vuosien eläköityminen on yksi keskeinen henkilöstösuunnitteluun vaikuttava asia. Eläköitymisten seurauksena avautuvia virkoja on täytettävä tai työtehtäviä organisoitava uudelleen. Erytistä huomiota on kiinnitettävä organisaation tehtävien kannalta keskeisen osaamisen siirtämiseen ja varmistamiseen, täytettävien virkojen osaamistarpeiden määrittelyyn, tehtävänkuvien kokonaisvaltaiseen tarkasteluun ja tarvittavan uuden henkilöstön rekrytointiin. Henkilöstösuunnittelun ja uusien rekrytointien lähtökohtana ovat strategiset osaamistarpeet ja lainkäyttötoimintaa tukeva henkilöstörakenne.

Taulukko 1: Tuomioistuinlaitoksen resurssisuunnitelma 2024–2028

Muiden tuomioistuinten momentilta rahoitettavat henkilöstötyövuodet yhteensä							
Henkilöstöryhmä	Tuomioistuin -virasto	Käräjä-oikeudet	Hovi-oikeudet	Hallinto-oikeudet	Erityistuomio -istuimet	Yhteensä 2024	Yhteensä 2025–2028
Tuomarit		572	190	292	69	1 122	1 122
Asessorit			39	13	5	58	58
Esittelijät			91	104	24	219	219

Notaarit		157				157	157
Haastemiehet		278				278	278
Muu henkilöstö		1 090	168	186	67	1 510	1 510
Lautakunnat	2,0					2	2
Aipa-projekti	6,0					6	6
Tuomioistuinvirasto	66,0					66	66
Yhteensä	74	2 096	488	595	165	3 417	3 417

Määräaikaiset muiden tuomioistuinten momentilta rahoitettavat henkilötyövuodet yhteensä

Henkilöstöryhmä	Tuomioistuin- -virasto	Käräjä- oikeudet	Hovi- oikeudet	Hallinto- oikeudet	Erityistuomio- -istuimet	Yhteensä 2024	Yhteensä 2025–2028
Tuomarit		22	8	22	4	55	55
Asessorit							
Esittelijät			3	7	4	13	13
Notaarit		4				4	4
Haastemiehet		5				5	5
Muu henkilöstö		57	14	19		90	90
Lautakunnat						0	0
Aipa-projekti	4					4	4
Tuomioistuinvirasto	11					11	11
Yhteensä	15	87	25	47	8	182	182

Korkeimman oikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden momenteilta rahoitettavat henkilötyövuodet 2024

Henkilöstöryhmä	Korkein oikeus	Korkein hallinto- oikeus
Tuomarit	19	23
Esittelijät	26	43
Muu henkilöstö	32	54
Yhteensä	77	120

6.2 Henkilöstön osaamisen kehittäminen

Tuomioistuinlaitoksen toiminta rakentuu osaavan, hyvinvoivan ja motivoituneen henkilöstön varaan. Tavoitteena on osaamisen jatkuva, vaikuttava ja tulevaisuuden osaamistarpeet huomioiva osaamisen kehittäminen.

Vaaditut osaamiset ja oppimistavoitteet

Osaamisen johtamiseen kuuluvat jokaisen kanssa vuosittain käytävät kehityskeskustelut sekä niiden pohjalta toteutettavat osaamisen kehittämistä tukevat tavoitteet ja toimenpiteet, jotka kirjataan henkilötasolla virastoissa käytössä olevaan Osaava-järjestelmään. Jokainen työntekijä vastaa tehtäviensä vaatiman ammattitaidon ja osaamisen ylläpitämisestä ja kehittämisestä. Keskeisenä osaamisen kehittämisen muotona on työssä oppiminen. Työssä oppimisen tavoitteet asetetaan ja arvioidaan yhdessä esihenkilön kanssa. Erilliset yksittäiset koulutustapahtumat ja kurssit sekä eOppiva -verkko-oppimisympäristöön toteutetut oppimissisällöt täydentävät osaamisen kehittämistä. Niihin osallistumisesta sovitaan esihenkilön kanssa. Tavoitteena on, että vuosien 2024–2025 aikana jokaiselle on asetettu henkilön tehtäviin liittyvät kehittämistavoitteet ja sovittu tarvittavista toimenpiteistä.

Esihenkilötyö

Henkilöstön osaamisen hallinnan ja työssä onnistumisen tukemisessa korostuu hyvä johtaminen ja esihenkilötyö. Tämä toteutuu henkilöstön kanssa säännöllisesti tavoitteista ja kehittymisestä käytävillä keskusteluilla ja antamalla kehittymistä tukevaa palautetta valmentavan työotteen menetelmin. Tuomioistuinvirasto hankkii ja järjestää esihenkilöille tähän liittyvää koulutusta ja tukea.

Hyvään esihenkilötyöhön liittyvät tavoitteet asetetaan kaikille esihenkilötehtävissä toimiville henkilöille.

Tavoitteiden asettamisen ja toimeenpanon, osaamisen hallinnan ja kehityskeskustelujen tueksi otetaan käyttöön Osaava-järjestelmä. Sen tehokas hyödyntäminen ja käytön laajentaminen on yksi keskeinen tavoite. Tuomioistuinvirasto suunnittelee ja toteuttaa vuosina 2024–2025 yhdessä tuomioistuinten kanssa prosessit ja menettelyt sille, että henkilökohtaisten tavoitteiden asettaminen ja niiden seuranta voidaan toteuttaa Osaavan avulla.

Osaamisen kehittämisen keinot ja osaamisalueet

Tuomioistuinviraston järjestämät yhteiset lainkäyttötoiminnan osaamista kehittävät koulutustilaisuudet ovat tuomioistuinlaitoksen osaamisen kehittämisen kannalta kaikkein keskeisintä tekemistä. Lainkäyttötoiminnan osaamisen kehittämisen tavoitteet ja sisältö laaditaan Tuomarinkoulutuslautakunnan johdolla yhteistyössä Tuomioistuinviraston ja tuomioistuinten kanssa.

Tuomioistuinvirasto ja tuomioistuimet varmistavat yhdessä valtionhallinnon yhteisen verkko-oppimisalustan, eOppivan, paremman hyödyntämisen ja käytön laajentamisen koko tuomioistuinlaitoksen käyttöön.

Johtamisosaamisen ja esihenkilövalmennuksen lisäksi järjestetään koko henkilöstölle suunnattua itsensä johtamiseen ja työyhteisötaitoihin liittyvää valmennusta. Tavoitteena on myös digikyvykkyyden, tietojohtamisen ja tiedonhallinnan edellyttämän osaamisen vahvistaminen.

Tuomioistuinlaitoksen henkilöstöä kannustetaan myös muuhun osaamisen kehittämiseen tukemalla omaehtoista opiskelua.

6.3 Työhyvinvointi

Vuonna 2022 toteutettiin yhteistyössä Työterveyslaitoksen kanssa Hyvinvointi ja työolot tuomioistuimissa 2022-tutkimushanke, jonka loppuraportin havainnot käytetään sekä koko tuomioistuinlaitoksen yhteisten että virastotasojen työhyvinvoinnin kehittämistoimien pohjana. Lisäksi kehittämistoimien suunnittelussa ja toteutuksessa hyödynnetään vuosittain toteutettavan valtion henkilöstötutkimuksen tuloksia.

Tuomioistuinlaitoksessa otetaan vuosittaisen henkilöstötutkimuksen lisäksi käyttöön tavoitteiden toteutumisen seurannan tueksi ns. fiilismittari, joka antaa johdolle, esihenkilöille, henkilöstöhallinnolle sekä koko henkilöstölle tärkeää reaaliaikaista tietoa muun muassa henkilöstön työssä viihtymisestä ja siitä, miten valitut työhyvinvoinnin painopistealueet kehittyvät vuoden aikana.

Tuomioistuinlaitoksessa on virastotasolla käytössä henkilöstön työkykyä ja suoriutumista tukemaan varhaisen välittämisen toimintamalli, ohje häirinnän ja epäasiallisen kohtelun ehkäisystä ja käsittelystä sekä toimintaohje päihdeongelmatilanteissa. Työ toimintamallien tunnetuksi tekemiseksi ja soveltamiseen jatkuu. Tavoitteena on, että hyvällä johtamisella ja esihenkilötyöllä voidaan edistää työssä onnistumista ja työhyvinvointia. Kehityskeskusteluissa keskustellaan henkilön työkykyyn ja työhyvinvointiin liittyvistä kokonaisuuksista ja henkilölle kirjataan Osaavaan myös/tarpeen mukaan työhyvinvointiin liittyvä tavoite.

Henkilöstön tasa-arvoinen ja yhdenvertainen kohtelu varmistetaan tasa-arvo- ja yhdenvertaisuus -suunnitelman mukaisilla toimenpiteillä. Tavoitteena on, että jokaisella tuomioistuinlaitoksen virastolla on sekä henkilöstöpoliittinen että toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma.

Liitteet

Liite 1 Käyttösuunnitelma 2024–2027: Korkein oikeus

Liite 2 Käyttösuunnitelma 2024–2027: Korkein hallinto-oikeus

Liite 3 Käyttösuunnitelma 2024–2027: Muut tuomioistuimet

Liite 4 Käyttösuunnitelma linjoittain 2024: Muut tuomioistuimet

Liite 5 Koulutussuunnitelma 2024

Liite 6 Asiamäärä-, käsittelyaika-, tuottavuus- ja taloudellisuustavoitteet

Käyttösuunnitelma 2024 ja kehys: Korkein oikeus (1 000 eur)	Toteuma 2022	Käyttös. 2023	Toteuma 2023	Käyttös. 2024	Käyttös. 2025	Käyttös. 2026	Käyttös. 2027	Käyttös. 2028
Henkilötyövuodet	74,1	74,5	78,7	77	75	75	75	75
TOIMINNAN TUOTOT	-8	-7	-16	-9	-9	-9	-9	-9
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	109	100	116	120	120	120	120	120
Henkilöstökulut	7 039	6 860	7 633	7 800	7 500	7 500	7 500	7 500
Vuokrat	1 171	1 257	1 270	1 319	1 348	1 371	1 399	1 427
Palvelujen ostot	358	363	404	400	400	400	400	400
Muut kulut	63	70	83	70	70	70	70	70
TOIMINNAN KULUT	8 740	8 650	9 506	9 709	9 438	9 461	9 489	9 517
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT								
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT								
TUOTTO- JA KULULASKELMA	8 732	8 643	9 490	9 700	9 429	9 452	9 480	9 508
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIK. SIJOITUKSET	0	50	0	50	50	50	50	50
VASTAAVAA	0	50	0	50	50	50	50	50
Tuotto- ja kululaskelma ja tase kpyksik. /tilitaso	8 732	8 693	9 490	9 750	9 479	9 502	9 530	9 558
OIKEUSREKISTERIKESKUS	360	298	311	377	366	411	394	439
MOMENTTI 25.10.01 YHTEENSÄ	9 092	8 992	9 801	10 128	9 846	9 913	9 923	9 997
Siirtyvä määräraha	1 818	1 797	1 797	1 424	1 085	1 057	960	854
Talousarvio yht.	9 071	9 095	9 429	9 789	9 817	9 817	9 817	9 817
KÄYTETTÄVISSÄ OLEVAT MÄÄRÄRAHAT YHT.	10 889	10 892	11 226	11 213	10 902	10 874	10 777	10 671
Käyttö kuluvana vuonna	9 092	8 992	9 801	10 128	9 846	9 913	9 923	9 997
Siirtyy seuraavalle vuodelle	1 797	1 900	1 424	1 085	1 057	960	854	674

Käyttösuunnitelma 2024 ja kehys: Korkein hallinto-oikeus (1 000 eur)	Toteuma 2022	Käyttös. 2023	Toteuma 2023	Käyttös. 2024	Käyttös. 2025	Käyttös. 2026	Käyttös. 2027	Käyttös. 2028
Henkilötyövuodet	112	120	114,1	120	120	120	120	120
TOIMINNAN TUOTOT	-14	-12	-18	-15	-15	-15	-15	-15
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	93	135	156	100	100	100	100	100
Henkilöstökulut	9 851	10 200	10 380	11 000	11 000	11 000	11 000	11 000
Vuokrat	1 106	1 190	1 199	1 920	1 954	1 993	1 993	1 993
Palvelujen ostot	556	780	608	700	700	700	700	700
Muut kulut	62	30	86	60	60	60	60	60
TOIMINNAN KULUT	11 668	12 335	12 429	13 780	13 814	13 853	13 853	13 853
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	0	0	0	0	0	0	0	0
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT	0	6	68	10	10	10	10	10
TUOTTO- JA KULULASKELMA	11 655	12 329	12 479	13 775	13 809	13 848	13 848	13 848
KÄYTTÖMAISUUS JA MUUT PITKÄAIK. SIJOITUKSET	99	0	350	100	100	100	100	100
VASTAAVAA	0	0	0	0	0	0	0	0
Tuotto- ja kululaskelma ja tase kpyksik. /tilitaso	11 754	12 329	12 829	13 775	13 809	13 848	13 848	13 848
OIKEUSREKISTERIKESKUS	829	840	970	906	894	953	926	992
	0	0	0	0	0	0	0	0
MOMENTTI 25.10.02 YHTEENSÄ	12 583	13 170	13 799	14 681	14 703	14 801	14 775	14 840
Siirtyvä määräraha	5 229	6 852	6 852	5 240	5 879	6 535	7 094	7 679
Talousarvio yht.	14 206	15 141	12 187	15 320	15 360	15 360	15 360	15 360
KÄYTETTÄVISSÄ OLEVAT MÄÄRÄRAHAT YHT.	19 435	21 993	19 039	20 560	21 239	21 895	22 454	23 039
Käyttö kuluvana vuonna	12 583	13 170	13 799	14 681	14 703	14 801	14 775	14 840
Siirtyy seuraavalle vuodelle	6 852	8 824	5 240	5 879	6 535	7 094	7 679	8 199

Käyttösuunnitelma ja kehys: muut tuomioistuimet	Toteuma 2022	Käyttös. 2023	Toteuma 2023	Käyttös. 2024	Käyttös. 2025	Käyttös. 2026	Käyttös. 2027	Käyttös. 2028
HTV	3 222	3 295	3 278	3 417	3 417	3 417	3 417	3 417
TOIMINNAN TUOTOT	-817	-655	-818	-764	-700	-700	-700	-700
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	2 723	3 257	3 267	3 369	2 800	2 800	2 800	2 800
Henkilöstökulut	205 218	212 972	217 948	233 611	233 719	233 719	233 719	233 719
Palkankorotus	0	7 624	0	0	838	838	838	838
Lautamies- ja muut palkkiot	2 784	2 765	2 784	2 784	2 784	2 784	2 784	2 784
Henkilöstökulut yht.	208 001	223 361	220 731	236 395	237 340	237 340	237 340	237 340
Vuokrat	33 822	37 071	36 185	38 769	40 263	42 567	44 400	45 182
Palvelujen ostot	15 058	15 024	17 029	17 613	16 500	16 500	16 500	16 500
Muut kulut	2 470	2 569	3 095	3 712	3 100	3 100	3 100	3 100
TOIMINNAN KULUT	262 074	281 282	280 307	299 858	300 003	302 308	304 141	304 922
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	1	1	8	8	6	6	6	6
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT	-15	-16	-16	-15	-15	-15	-15	-15
TUOTTO- JA KULULASKELMA	261 243	280 612	279 482	299 087	299 294	301 599	303 432	304 213
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIK. SIJOITUKSET	638	1 135	607	0	0	200	200	200
Liittämisskustannukset	0	0	0	916	2 309	160	160	160
Tuotto- ja kululaskelma ja tase kpyksik. /tilitaso	261 881	281 747	280 089	300 003	301 603	301 959	303 792	304 573
KPY 154 Oikeusrekisterikeskus	29 446	31 964	29 471	35 177	35 499	32 125	30 411	31 768
Kulut yhteensä	291 328	313 711	309 560	335 179	337 101	334 084	334 203	336 341
Edelliseltä vuodelta siirtyvä määräraha	32 707	32 101	32 101	27 373	20 608	15 369	19 917	17 670
Talousarvio/kehys	290 722	296 612	304 832	328 414	331 863	338 632	331 955	331 955
KÄYTETTÄVISSÄ OLEVAT MÄÄRÄRAHAT YHT.	323 429	328 713	336 933	355 787	352 471	354 001	351 872	349 625
Siirty seuraavalle vuodelle	32 101	15 002	27 373	20 608	15 369	19 917	17 670	13 283

24.1.2024

LIITE 4

Käyttösuunnitelma 2024 muut tuomioistuimet	TIL (pl. KKO ja KHO)	TIL (pl. KKO ja KHO)	TIL (pl. KKO ja KHO)	TIL yhteinen	TIV	Hovioikeudet	Hallinto-oikeudet	Käräjäoikeudet	Erityis-tuomioistuimet
	Toteuma 2022	Toteuma 2023	Käyttös. 2024	Käyttös. 2024	Käyttös. 2024	Käyttös. 2024	Käyttös. 2024	Käyttös. 2024	Käyttös. 2024
TOIMINNAN TUOTOT	-817	-818	-764	-14	-235	-90	-60	-280	-85
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	2 723	3 267	3 369	2	42	499	349	2 385	93
Henkilöstökulut	205 218	217 948	233 611	50	5 984	37 666	48 379	129 176	12 356
Lautakuntapalkkiot ja muut ulkopuoliset palkkiot yms.	2 784	2 784	2 784	0	0	0	0	0	0
Henkilöstökulut yht.	208 001	220 731	236 395	50	5 984	37 666	48 379	129 176	12 356
Vuokrat	33 822	36 185	38 769	38 313	20	85	42	300	10
Palvelujen ostot	15 058	17 029	17 613	3 090	853	1 500	1 700	10 000	470
Muut kulut	2 470	3 095	3 712	3	857	620	190	2 000	42
TOIMINNAN KULUT	262 074	280 307	299 858	41 458	7 755	40 369	50 660	143 861	12 971
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	1	8	8	0	0	4	0	4	0
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT	-15	-16	-15	0	0	0	-11	-4	0
TUOTTO- JA KULULASKELMA	261 243	279 482	299 087	41 444	7 520	40 283	50 589	143 581	12 886
KÄYTTÖMAISUUS JA MUUT PITKÄAIK. SIJOITUKSET	638	607	916	0	0	0	0	916	0
Tuotto- ja kuluaskeima ja tase kpyksik. /tilitase	261 881	280 089	300 003	41 444	7 520	40 283	50 589	144 497	12 886
KPY 154 Oikeusrekisterikeskus	29 446	29 471	35 177	0	0	0	0	0	0
Kulut yhteensä	291 328	309 560	335 179	41 444	7 520	40 283	50 589	144 497	12 886

Edelliseltä vuodelta siirtyvä määräraha	32 707	32 101	27 373
Talousarvio/kehys	290 722	304 832	328 414
KÄYTETTÄVISSÄ OLEVAT MÄÄRÄRAHAT YHT.	323 429	336 933	355 787
Siityy seuraavalle vuodelle	32 101	27 373	20 608

Lohko Linja	Taso	Koulutusteema	2024	2025	Tilaisuudet 2024	Päivät 2024	Osallistujat 2024
		Yhteensä	73	107	164	150	5 603
Vleiset tuomarin taidot ja läpileikkaavat teemat			Teemat 2024	Teemat 2025	Tilaisuudet 2024	Päivät 2024	Osallistujat 2024
		Lohko yhteensä	27	30	74	77	1 849
YHT	P	Rule of Law	x	x	4	2	50
YHT	P	Ihmisoikeuspainotteiset HELP-verkkokurssit	x	x	0	0	0
YHT	S	Ihmis- ja perusoikeudet lainkäytössä					
YHT		Eurooppaoikeuden koulutus	x	x	1	1	400
YHT	P	Eurooppaoikeuden kurssi		x	2	2	50
YHT	P	Eurooppaoikeuden verkkoaineisto - ihmisoikeuspainotteinen					
YHT	P	Euroopan unionin perusoikeuskirjan soveltaminen -ajankohtaispäivä					
YHT	P	EU-oikeuden ajankohtaispäivä					
YHT	P	Syrjintä ja yhdenvertaisuus					
YHT		Aineellinen prosessinjohto YTI/HAO (kirjallinen menettely)					
YHT		Etäyhteyksien käyttö ja etäkuulemisten sääntely			1	1	500
YHT	P	Kansainväliset videokuulemiset		x	1	1	54
YHT	S	Vuorovaikutus oikeussalissa					
YHT	P	Asiantuntijatodistelun hyödyntäminen		x			
YHT	P	Oikeuspsykologian koulutus	x		1	1	10
YHT		Oikeuspsykiatria	x		1	2	100
YHT		Tuomioistuintoiminnan julkisuus ja tietosuoja	x	x	1	1	500
YHT		Väliaikainen oikeusuoja ja täytäntöönpano			1	1	100
YHT		Oikeusapukoulutus tuomareille			1	1	100
YHT		Oikeusapukoulutus kansliahenkilökunnalle			1	1	100
YHT		Oikeudenkäyntikulut, viivästymishyvitykset					
YHT	P	Lapsioikeuspolku: yhteiset perusteet		x			
YHT	S	Lapsioikeuspolku: syventävä rikos/riita/hallinto					
YHT	P	Työoikeuden koulutusohjelma	x		2	4	60
YHT	P	Työ- ja virkamiesoikeuden ajankohtaispäivä		x			
YHT	P	Itsensä johtaminen					
YHT		Asessorin koulutusohjelma (2021 aloittaneet)	x		9	2	22
YHT		Asessorin koulutusohjelma (2022 aloittaneet)	x	x	6	5	22
YHT		Asessorin koulutusohjelma (2023 aloittavat)	x	x	4	11	22
YHT		Asessorin koulutusohjelma (2024 aloittavat)	x	x	10	5	22
YHT		Asessorin koulutusohjelma (2025 aloittavat)		x	10	10	22
YHT		Asessorin koulutusohjelma (2026 aloittavat)			10	10	22
YHT		Asessoreiden ja tutoreiden verkostotapaamiset	x	x	4	2	50
YHT		Käräjänotaareiden koulutusohjelma	x	x	4	8	140
YHT		Käräjänotaarivideoiden uusiminen	x	x	0	4	0
YHT		EJTN-koulutukset ulkomailla ja kv-vaihdot	x	x	1	0	130
YHT		EJTN-tilaisuudet Suomessa	x	x	6	18	
YHT		EJTN-jäsenmaksu	x	x	0	0	0
YHT		ERA-tilaisuudet	x	x	1	0	15
YHT		ERA-koulutus kansliahenkilöstölle	x	x	7	0	
YHT		SEND-seminaari Suomessa	x		1	3	12
YHT		SEND-seminaari ulkomailla	x	x	1	3	12
YHT		EIPA:n koordinoima EU-osarahoitettu hanke	x	x	3	0	

YHT		Nordiskt arbetsmöte				1	5
YHT		Ulkomaiset kurssit	x	x	1	0	2
YHT		Kielikoulutus tuomarit			50	7	50
YHT		Kielikoulutus kansliahenkilökunta		x	50	7	50
YHT		Kouluttajavalmennus		x	1	2	60
YHT		Tutorkoulutus					
YHT		Viestintä ja median kohtaaminen	x	x	1	1	30
YHT		ICT-verkosto	x	x	1	1	100
YHT		ICT-koulutus kansliahenkilökunnalle	x	x	1	0	
YHT		Koulutusvaraus	x	x	3	3	150
Rikosoikeus ja yleinen prosessioikeus			Teemat 2024	Teemat 2025	Tilaisuudet 2024	Päivät 2024	Osallistujat 2024
		Lohko yhteensä	9	18	41	21	1 700
YTI	P	Oikeudenkäyntien tallentaminen	x	x	30	0	1 200
YTI		Todistelukysymykset, näyttötaakka ja näytön arviointi			1	2	50
YTI	P	Lapset ja nuoret asianomistajina			1	1	200
YTI		Tuomion kirjoittaminen		x	1	3	35
YTI	P	Uusien puheenjohtajien koulutusohjelma	x	x	4	12	70
YTI	P	Yleisten tuomioistuinten esittelijäkoulutus	x	x	1	1	50
YTI		AIPA-koulutus					
YTI	P	Rikosasioiden materiaallinen prosessinjohto ja joutuisa oikeudenkäynti		x			
YTI		Laajojen rikosasioiden käsittely					
YTI		Esitutkinta ja rikosprosessi, hyödyntämiskiellot		x			
YTI		Rikosoikeuden yleiset opit koulutus			1	2	60
YTI	P	Rikoslain yleinen osa: vaihtuva aihe		x	1	1	60
YTI		Rikosoikeudellinen seuraamusjärjestelmä					
YTI	S	Rikoslain erityinen osa: vaihtuva aihe					
YTI		Rikosperusteiset vahingonkorvaukset		x			
YTI		Terrorismirikokset		x			
YTI		Ihmiskauppa					
YTI		Seksuaalirikokset					
YTI	P	Viharikokset ilmiönä ja niiden käsittely rikosprosessissa					
YTI		Tietotekniikkarikokset ja digiympäristön ilmiöt		x	1	1	100
YTI	P	Huumausainerikosten ajankohtaispäivä			1	1	100
YTI	P	Ympäristörikokset		x			
YTI		Eläinsuojelurikokset	x		1	1	100
YTI	S	Työrikokset					
YTI		Virkarikokset					
YTI	P	Korruptiorikokset		x			
YTI	S	Velallisen rikokset - syventävä koulutus	x	x	1	2	20
YTI	S	Verorikokset syventävä koulutus		x			
YTI	S	Tilinpäätösanalyysi		x			
YTI	P	Kansainvälinen rikosoikeus			4	2	200
YTI	P	Pakkokeinoasioiden ajankohtaispäivä	x	x	1	1	60
YTI	P	Sotilasoikeudenhoidon koulutus	x		1	2	40
YTI	P	Lähestymiskiellot	x		1	1	60
YTI	E	Tiedusteluasioiden koulutus			1	1	25
YTI	P	Rikosasioita käsittelevien sihteereiden koulutus		x	4	2	100
YTI	P	Pakkokeinoasioiden ajankohtaispäivä sihteereille	x	x	1	1	100
YTI		Lautamiehet					

Siviiliasiat			Teemat 2024	Teemat 2025	Tilaisuudet 2024	Päivät 2024	Osallistujat 2024
		Lohko yhteensä	9	22	11	16	394
YTI	P	Riita-asioiden materiaallinen prosessinjohto ja joutuisa oikeudenkäynti		x			
YTI		Laajojen riita-asioiden käsittely			1	1	60
YTI		Pienriitamenettely		x	1	1	100
YTI		Bryssel I -asetus			1	1	100
YTI	S	Kansainvälisen riita-asian elinkaari			1	1	50
YTI		Julkinen haaste ja kuulutusrekisteri			1	1	100
YTI	P	Johdatus sovitteluun		x			
YTI	P	Riita-asioiden sovitteluseminaari tuomareille	x	x	1	3	30
YTI	S	Riita-asioiden sovittelun jatkokoulutuspäivä	x	x	2	2	54
YTI	P	Lapsioikeutta ja psykologiaa		x			
YTI	P	Huoltoriitasovittelukoulutuksen alueellinen koulutus	x		3	3	60
YTI	P	Huoltoriitojen yhteissovittelu	x		1	3	60
YTI	S	Syventävä sovittelukoulutus		x			
YTI		Follo-verkoston koulutus	x	x	1	1	30
YTI		Sovittelukoulutuksen käänös- ja tulkkauskulut	x	x	0	0	0
YTI	P	Konkurssiasiat			1	1	50
YTI	P	Ulosottovalitukset		x	1	1	50
YTI	P	Yrityssaneerausasioiden ajankohtaispäivä tuomareille					
YTI	P	Velkajärjestelyasiat					
YTI	S	Velkajärjestelyasioiden ajankohtaispäivä		x			
YTI	S	Yritystalouden peruskurssi		x			
YTI	E	Insolvenssiasioiden vastuutuomarit ja -sihteerit					
YTI	P	Insolvenssiasioita käsittelevät sihteerit			2	2	90
YTI	P	Yrityssaneeraus sihteereille			1	1	50
YTI	S	Insolvenssiasioiden kokeneet sihteerit		x			
YTI	P	Hakemusasiat		x	4	2	100
YTI	P	Hakemusasioita käsittelevien sihteereiden koulutuspäivät			4	2	110
YTI		Kansainväliset asiat sihteereille		x			
YTI	P	Velvoiteoikeuden koulutusohjelma	x	x	1	3	60
YTI	P	Siviilioikeuden ajankohtaispäivä		x			
YTI		Perhe- ja jäämistöoikeus		x			
YTI	P	Aviovarallisuus- ja jäämistöoikeus					
YTI		Sopimusoikeudelliset asiat		x	4	2	200
YTI	S	Esineoikeus ja kollisionormit					
YTI	P	Maa-oikeuspäivät		x	1	2	
YTI	P	Summaaristen asioiden koulutus kansliahenkilökunnalle	x	x	1	1	50
YTI	S	Summaaristen asioiden koulutus kansliahenkilökunnalle	x	x	1	0	50
YTI		Yhtiöoikeus					
Hallinto-oikeus			Teemat 2024	Teemat 2025	Tilaisuudet 2024	Päivät 2024	Osallistujat 2024
		Lohko yhteensä	9	18	13	12	560
HAO	P	Prosessinjohto hallintolainkäytössä		x	3	6	50
HAO	S	Prosessinjohto hallintolainkäytössä UEF	x	x	4	1	30
HAO		Päätösten kirjoittaminen			1	2	400
HAO		Prosessuaalinen teema vaihteleva		x			
HAO		Yleishallinto-oikeus		x			
HAO		Kunnallisasiat		x	1	1	50

HAO		Maankäyttö- ja rakentamisasiat	x	x	1	1	100
HAO		Ympäristöasiat	x	x	1	1	100
HAO		Eläinsuojelu	x	x	1	1	100
HAO		Lastensuojeluasiat		x	1	1	80
HAO		Sosiaaliasioiden koulutus	x	x	1	1	50
HAO		SOTE-uudistus			1	1	200
HAO		Turvapaikka-asioiden koulutus		x	1	1	50
HAO		Ulkomaalaisasiat			1	1	50
HAO		Veroasioiden koulutus	x	x	1	1	50
HAO		Tietosuoja- ja julkisuusasiat		x	1	1	200
HAO		Elinkeinoasiat			1	1	60
HAO		Markkinaoikeuden koulutus		x	1	1	60
HAO		Työtuomioistuimen koulutus			1	1	60
HAO		Vakuutusosituksen koulutus	x	x	1	1	54
HAO	P	Uusien tuomareiden koulutusohjelma	x	x	1	3	40
HAO	P	Hallintotuomioistuinten esittelijäkoulutus	x	x	2	2	36
HAO		Asiantuntijajäsenten koulutus		x			
HAO		Lainkäyttösihteerien HOL-koulutus			1	1	60
Johtaminen, esihenkilö- ja hallintotyö			Teemat 2024	Teemat 2025	Tilaisuuudet 2024	Päivät 2024	Osallistujat 2024
		Lohko yhteensä	19	19	25	24	1 100
YHT	S	Virastopäällikköpäivät	x	x	1	2	100
YTI	S	Käräjäoikeuksien laamannien ja hallintojohtajien verkostopäivät	x	x	2	2	30
HAO	S	Hallintotuomioistuinten johdon päivät	x	x	1	1	10
YHT	S	Osastonjohtajien päivät	x	x	1	2	50
YTI	S	Yleisten tuomioistuinten lähiesihenkilöiden päivät	x	x	1	2	160
HAO	S	Hallinto- ja erityistuomioistuinten lähiesihenkilöiden päivät	x	x	1	2	60
YHT	P	Esihenkilöiden johtamis- ja mentorointivalmennus	x		5	2	30
YHT		Oikeus JYET	x	x	1	1	25
YHT		Uudet esihenkilöt			1	1	
YHT	P	Webinaarit: ajankohtaiset johtamisteemat	x	x		0	
YHT		Osaava: valmentava johtaminen valtiolla ja tietojärjestelmän käyttöönotto	x			0	
YHT		Osaavan koulutusosion koulutus	x		1	1	120
YHT		Asiakirjajulkisuus ja tietosuojakysymykset kansliahenkilökunnalle		x			
YHT		Tietopyynnöt koulutus kansliahenkilökunnalle			1	0,5	100
YHT		Työsuojelu ja työturvallisuus		x			
YHT		VES-asiat	x	x	1	0	100
YHT		Raportointi SAP ja Kieku, Hilda, Handi	x	x	1	0	100
YTI	P	Yleisten tuomioistuinten hallinto-, henkilöstö- ja taloussihteereiden koulutus	x	x	2	2	50
HAO		Hallintotuomioistuinten kansliahenkilöstön koulutus	x	x	4	2	40
YTI		Yleisten tuomioistuinten uuden kansliahenkilöstön koulutus		x	2	4	100
HAO		Hallintotuomioistuinten uuden henkilöstön koulutus	x	x	1	1	40
YHT	P	Kirjaamo- ja arkistoasioiden koulutus		x	2	2	100
YHT		Tiedonhallintalakikoulutus	x			0	100
YHT	P	Virastomestaripäivät	x	x	1	2	50
YTI	S	Haastemiesten koulutus	x	x	1	2	35

LIITE 6

Tuomioistuimet	Oikeudenhoidon selonteko: käsittelyaika- tavoite	Vireillä olevien määrä 2023 lopussa	Yli 12 kk vireillä olevien määrä 2023 lopussa	Talousarviotavoite ratkaistut asiat	Talousarviotavoite tuottavuus	Talousarviotavoite taloudellisuus
Käräjäoikeus		168 557	12 647		100	750
Rikosasiat, kaikki	4 kk	28 372	5 627	54 000		
Rikosasiat, kirjalliset	2 kk					
Rikosasiat, pääkäsittely	5 kk					
Laajat riita-asiat	7 kk	8 318	2 490	8 600		
Summaariset asiat	2 kk	105 785		408 000		
Hovioikeus	5 kk	4 314	829	8 240	43	1 858
Hallinto-oikeus	7 kk	12 137	1 972	19 189	52	1 530
Työtuomioistuin	6 kk	40		100	11	10 500
Markkinaoikeus	6 kk	335		600	15	6 000
Vakuutus-oikeus	7 kk	3 535	644	4 000	40	2 000
Korkein oikeus		947	172	1 950	26	4 971
Valituslupa hylätty	4 kk					
Asiaratkaisu	15 kk					
Korkein hallinto-oikeus		1 830	111	4 000	32	3 790
Valituslupa hylätty	5 kk					
Asiaratkaisu	11 kk					